

NOORTE ELU

Läbi lume koju.

„Kristuse ja koguduse eest“

E. Usklikkude Noorte (uskudevaheline) C. E. Liit.

Juhataja: Peeter Sink — Tallinna, Villardi tn. 7—1

Kirjatoimetaja: E. Rosenstrauch — Tallinna, postkast 284

„Noorte Elu“ — toimet. aadr: Tallinna, Villardi tn. 7—1

„ „ — talituse „ „ Villardi tn. 7—1

„ „ — kirjad „ „ Postkast nr. 284.

„NOORTE ELU“

maksab aastas:

lihtpaberil postiga	1,30 krooni,	postita	1,20 krooni.
heal	2,00 „	„	1,90 „
Välismaale lihtpaberil	1,80 „	heal paberil	2,50 „

„Noorte Elu“ tellimisraha võib maksta postkontorisse „N. E.“ jooksvale arvele nr. 30.

Võimatu!

Ei või teenida Jumalat kella või kalendri, või lepingu järele või nii ja nii suure palga eest.

Ei või mõõta armastust meetrimõõduga, ei kaaluga kaaluda ega kapaga jagada.

Armastus ei olene ilmast, ei tuulest ega meeleolust, ei teiste eesmärgist ega arvamisest. Armastus ei mõtle mugavust.

Armastus ei lase riigiteadusest ega ka loogikast ennast ohjata. Armastus ei tarvita numbreid sissetuleku ja väljamineku arveid tehes. Armastus ei kogu tagavara, kõik läheb sissetuleku ja väljamineku arvele.

Armastus ei tunnusta mingeid võlgu, ei maksa midagi palka, ei jaga osamaksu. Armastus annab kõik. Armastusel on vaid üks süda, kellel on vaid üks pühapaik, vaid üks teenitav, see süütab oma tõrviku vaid ühe altari tulest, sellel on vaid üks koduaadress.

Kas teenid sina Jumalat selleks, et see on kõige targem ja tasuvam, või teenid armastusest?

Tragöödia.

Esimene vaatus: Noormees jätab kodu. Vanemad ja õed nutavad. Vanker veereb just üle mäe. Käemusu kojujääjaile.

Esimese vaatuse lõpp. Eesriie langeb.

Teine vaatus: Pulma altar. Palju valgust. Oreli mäng kajab võimsalt. Valge siid kahiseb. Viisakaisse õnnitlusisse seguneb hüüatus: „Kui ilus ta on!“

Teise vaatuse lõpp. Eesriie langeb.

Kolmas vaatus: Kesköö. Purustatud akende ees vanu eesriide kaltse. Naine — ootab kuulvat komberdava mehe samme. Näol eneseärasalgamise ja paljude kannatuste märgid. Seesmised ahastused peegelduvad kogu olemuses, kelle osaks põlgtus, kõvasüdamlikkus ja häbi.

Kolmanda vaatuse lõpp. Eesriie langeb.

Neljäs vaatus. Kolm hauda pimedas kõrvalises paigas. Üks neist peidab lapse, kes arstirohtude puudusel suri. Teises puhkab naine, kelle süda murdus. Kolmandas mees, kes suri alkoholi ja elumaitsemise tagajärjel. Palju umbrohtu, ei ühtegi lille.

Neljanda vaatuse lõpp. Eesriie langeb.

Viies vaatus: Hukkunud hinge igavik. Ei mingit valgust, mängu ega lootust. Lootusetus, sünged pimedus, ahastusi ja hammastekiristust igavesti. Eesriie langeb.

„Sotahuuto“.

Vaimulikke õnnetusjuhtumisi.

Härra Nimekristlane on kaotanud Jumala valguse ja jäänud hinges pimedaks sellel põhjusel, et on endale tellinud teatri platsi kogu talviseks hooajaks.

Preili Iseendale lootja on saanud nii tõsiselt mürgitatud lugedes soparomaane, et ta järgneval pühapäeval ei võinud ära sulatada Jumala sõna tervet rooga, vaid pidi jääma koju.

Härra Koguduseliige kaotas hinge enesetappe läbi sellest, et heitus poliitikasse sellise vaimustusega, et ei jäänud aega palveks ja piibli lugemiseks.

Preili Maailmaarmastaja on endale tekitanud peaaegu parandamatu kahju lämmatades oma füüsilise kui ka vaimliku elu ilmliku riietusega.

Härra Ükskõikne on hirmsasti kõhnaks kuivanud vaimliku vassimisega, eraldi väikseis asjus.

Preili Plärajaja, kellele Issand oli usaldanud palju vaimujõudu, nii Jumala kui inimeste silmis, on kaotanud selle asjatute ja kergete plärajuttudega.

Härra Unine põeb peaaegu täielikku halvatus vaimus paljude hooletuste tagajärjel.

Proua Kaheisandateenija on hiljuti surnud vaimulikku tiisikusse. Ta seisukord pahenes päev-päevalt, jäi kõhnaks ja suri, kui ta oma parema arusaamise järel püüdis teenida niihästi Jumalat kui ka maailma.

Härra Nõdrausuline on võetud vangiks. Ta jättis kahevõitluses tarvitamata usukilpi, arvates võitma kindlasti vähemagagi. Sai raskesti haavatud, kaotas julguse ja langes vaenlase ohvriks.

Härra Hooplejat on tabanud raske õnnetus. Uhkes kindluses sattus ta liig lähedale kuristiku kaldale. Ta jalg vaarus ootamatult ja nii ta langes üle kalda, kadudes põhjatusse kuristikku.

Härra Lihalik on sel määral suretanud oma hinge tunde- ja kuulmisorganid tubaka j. m. nautimisega, nii et ta üldse enam ei taipa Jumala häält, mis manitseb puhastuma kõigest liha ja vaimu roojusest, et elada jumalakartlikult ja pühasti siin maailmas.

On ehk ka sinulgi mõni sarnane õnnetus juhtunud? Otsi kohe parandust Jeesuse heaks, enne kui vaimulik ja igavene surm sind tabab. Toimi Ilm. 2 : 5 järele.

NOORTE ELU

EESTI USKLIKKUDE NOORTE C. E. LIIDU AJAKIRI

Nr. 4

Kümnes aastakäik

1930

Talve tunnil.

Sajab, sajab walge lumi.
Kaua kestab tali?
Ümbrus hall ja kaugus tume,
on nii raske, wali!

Ah, nii kõle
päikest pole!

Kaua, kaua kestab tali? —
kõik on maetud lumme:
hilislilled, mis weel olid,
surid külma unne! . . .

— Ah, kui tume,
sajab lumi! . . .

Millal, millal ärkab päike,
jää ja lume pühib,
heidab oma kuldse läike,
kewad lillil ehjib?

— Ah, siis ilus
uues elus! . . .

J. Hermann.

Kui saabus rahu.

Ma ei tea isegi, kuid saabus see,
et hetkega haihtus melankoolia,
laulis hinges õnnede sümfoonia,
leidis rahu, rõõmu hinge tee.

Ma ei tea isegi, kuid saabus see,
et ahastades, nuttes waeweldes,
hinge hädades kurbuses aeldes,
lõpeks selgines sünge õõ.

Ma ei tea isegi, millest saabus see,
et ainult siis, kui hüüdsin Sind,
kui ainult lootsin, et päästad mind,
mul saatsid ärapäästwa wäe.

Karlshamn. 22. IV. 25.

Ewald Mänd.

Kuidas Jumala abiga terwenefin spiritismist.

AmeDro järele Aleks Täker.

„ . . . räägi üles, mis suured asjad Jumal sulle on teinud. (Lumta 8:39).

Ehkki olen nii mitmel juhul jutustanud oma terwenemisest spiritismist Jeesuse Kristuse läbi, loodan, et minu läbielamused stiiski võivad kasulikuks osutuda nii mitmelegi. Jumala abiga tahaksin anda selge pildi sellest, mida läbielama pidin, kui tegutsesin okultismiga.

Sellest on juba möödunud umbes nelikümmend aastat, kui sattus minu kätte kellegi A. K. väljaantud „Waimude raamat“. Selle lugemine avaldas minu kujutlusele haaravat mõju, mille tõttu wiibisin terve järgneva talwe arusaamatus sünguses. Kuid siis nagu wabanes sellest mu waim seniks, kui mu kätte sattus teine raamat „Meediumid“. Ses raamatus autor käsitab õpetusi ja meetode, kuidas saada meediumiks.

Otsustasin astuda ühendusse waimudega. Esimeseks mõtlesin väljakutsuda oma furnud ema waimu. (Tol ajal uskusin, et asi piirdub ainult furnute waimude väljakutsumisega).

Wõtsin pliiatsi, paberi ja algasin. Esimese katse tulemuseks, kümne minuti jooksul, saavutasin ainult mõned kõwerjooned. Peale selle tundsin end roidununa. Heitfin asemele. Uinusin. Ja esimest korda mu elus ilmus mulle kohutaw luupainaja. Nägin, et mu rinnal istus must kajs, tekitades lämbumiseelset tundmust minus. Dudes hirmuga tegin pingutusi, et wabane — siis ärkasin. Olin lõunatanud enne katsetamist, selle tõttu wõtsin oma elamust seedimisrikket tagajärjena.

Järgneval päeval jatkasin oma katsetamist, saavutades oma tagajärjed samad nagu eelmisel korralgi: mõned kõwerjooned, roidumus ja siis kuri luupainaja.

Loobusin katsetest. Ei ilmunud enam luupainaja mind piinama mu uinakul. Kuid imelikul kombel ei tulnud ma tol korral mõttele, et luupainaja mu okultistlikest katsetest wõis oleneda. See ei tulnud mul lihtsalt ette juba selle tõttu, et soowisin ju kokku saada oma kallil emakefega.

II.

Möödus aasta, mille jooksul olin näinud ja üleelanud nii mitmedki spiritistliked olengud. Sel ajal olid spiritistliked kooswiibimised üldiselt väga moes: pandi lauad pöörlema, esitati waimudele küsimusi jne. jne. Huwiga jälgisin kõike seda, ent hoidusin aktiivsest kaastegewusest. Tihti küsisin endalt, millest küll olenevad mõistatusliked ilmutused, nagu neid kirjeldab A. K. omas raamatus. Ei olnud neist imestunud, kuid olin uudishimulik ja otsisin ses suhtes selgust.

Kord, ühel maikuu hommikul ärkasin imeliku teadwusega. Nimelt ilmus mul unes üks aadress, mis oli aga mällu jäänud imeliku selgusega, ehkki see oli mulle täielikult tundmata. (See oli: Meschanskaja tän. 3-a, Komarowa majas, korter 8). Ma ei pööranud sellele suuremat tähelepanu — weel samal päeval sõitsin linnaast wälja suwitama. Kolme kuu pärast pöörasin tagasi Moskwa. Warsti kohtasin tuttawa muusikaõpetajannaga, kes oli just korterit wahetanud. Näiid kohtamisel andis ta mulle üle oma uue aadressi. Kuid

oma suureks üllatuseks leidfin, et antud aadress ühtub täpselt selle unes nähtuga.

Ärewusega külastasin seda daami. Ei märganud esialgu midagi iseäralikku seal, ent äratulekul langes mu pilk ühele raamatule, mis lamas aknalaual. Selle kaanelt lugesin: „Okultistline aabits ehk praktiline magnetism.“ J. L.

Voete teie seda raamatut? küsisin uudishimulikult. „Jah,“ sain wastuseks, „ma ei ole weel küllalbaselt tutvunenud selle siijuga, ent kui soowiksite seda lugeda, siis olge lahked!“ Wõtsin siis raamatu, tõin selle koju ja lugesin läbi innuga. See sisaldas okultismi algteateid hulga tsitaatidega buddismi üle. Hulk asju ses raamatus mõjusid mu peale otse haarawalt. (Näiteks Karl Rootsi nägemused, Ketty King'i materjaliseerumine professor Krukka juures jne.)

Algaid just jõulupühad. Et mul filmad tol korral haiged olid, siis otsustasin pühad kasutada okultistlike teaduste süwendamiseks minus. Minu filmadele tehud operatsiooni tõttu pidin weetma pühad poolpimedas toas, teistest eraldatuna.

Millega tegutseda?

Otsustasin alata katsetega. Istusin laua ääre, wõtsin pliiatsi ja paberi. Näiid töötas pliiats imekergelt ja korrapäraselt. Rahjuks ei olnud mul võimalik kõike lugeda, mida kirjutasin. Lõpuks küsisin: „On siin keegi?“ Sain kiinitawa wastuse. Jälle küsisin: „Mida wajate?“

„Tulin offima oma päikest, ja tead, see on parem kui mina,“ oli wastus.

Olin hämmastunud. See polnud kuidagi minu käekiri. Uudishimulik ärewus waldas mind, sest olin lõpuks midagi saawutanud.

Jällegi seadsin mitmesuguseid küsimusi, kuid saadud wastused ei ilmutanud tähelepanuwäärsemat. Mulle näis, et waim, kellega olen ühenduses, on omalt arengult alla keskparast. Ent iseäralikuna tundus mulle see waim, et ta end August Kolmianda, Poola kuninga ütles olnud olewat, kuid oma walitsemise aja suhtes keeldus kategooriliselt andmeid andmast.

Kuis sellega näiid ka oli, aga hea jelttimehe olin temas leidnud ikkagi omas üksiilduses — kuigi wast wähekeste kardetawa.

Oli seekord juha kaunis hilja, kui katkestasin katset — meeletuletadas A. K. soowitust: hoiduda üksiilduses tegutsemast spiritismiga, kui ei soowita sattuda mõne paha waimu mõju alla.

Kokkupuutudes oma sõprade ja tuttawatega kõnelesin neile oma spiritistlikest elamustest; ühed huwitusid, teised kehitasid õlgu, aga keegi ei osanud mulle selgitada nende ilmumise päritolu.

Mind waldas kindel tahe selgitada, mis on spiritism? Seks jatkasin tegutsemist endises suunas. Olin weendunud, et minu isiku mõju sellele, mida waim kirjutas, täiesti puundus — ei stiil ega käekiri kuulunud minule. Mõned wäljendused olid mulle väga wõõrastawad. Näiteks: „lõhn — see olla wirwendus tuules,“ oli waimude kõikumatu otjus, kui ford mu laual sei-

sis waas lõhnawate lillebega. Nii märkasin veel mitmedki iseäralised juhused, mis mul ette tulid.

Rord keegi mu sõbranna — üks skeptiline loomus spiritistide hulgas pööris minu poole järgmise soovimavaldufega: „Küüsi omalt waimult, mida tehakse praegu sel filmapilgul Sahaliini wanglate ülema pool?“ Täitsin ta soowi ja wõisin talle üleanda järgmise wastuse: „Jõudsin koju. Mu abitaapa lamab woodis ja loeb kirja enda õelt, mis annab seletust ta kiirest ärasõidust Euroopasse. Meie laps on ülesärganud ja nutab — tal walutab kõht.“ „Milline wõimatus!“ kiljatab mu tuttav, „praegu on kell alles kuus ja mu õde ei wõi ometi woodis olla!“ Wähese mõtlemise järgi arwab ta: „See wõib siiski wõimalik olla arwestades Moskwa ja Sahaliini wahega — seal wõib praegu olla kesköö.“

Nii sooritasin korrapärase hulga katseid ja kõike ilmutasin täpselt nii, kuis waim ütles. Ent olin liialt kindel waimule, ta waletas mulle. Kui kuulatafin, et õpilane, keda oodati, jääb tulemata, astus ta just uksest sisse. Tegin waimule etteheiteid ta luiskamise eest ennustamises ja seletasin seda pahasoowilikkusega minu wastu. Nüüd jälgin kahe wõrra ettewaatlikumalt asjade käiku.

Rord pliiatfit käes hoides tundsin, et waimul on suur tung midagi märkida. Samas meeletus mulle üks juhtumine kellegi arstiga, ühe hüpnotisööriga, kuis talle oli selgunud, et kala wõim wägistab ta isiku.

Tundsin endaski midagi samataolist, sest kuis lõputult suur tung oli kirjutada, nii et pliiats murdus mu käes, kui ta paberile panin.

Küüsin waimult: „mida säärane juhtumine tähendab?“

Sain wastuseks: „Meie ümbristeme sind nagu kärbsed meepotti!“

„Meie,“ imestasin, „kes on need meie?“

Seniajani olin wiibinud arwamises, et mul on tegemist üheainsama waimuga.

„Sina oled meie wastu liig kange,“ wastas waim.

„Petised, ei taha teist enam midagi teada!“ kirjutasin ja wiskasin pliiatsi lauale.

Sellest ajast koputati igal ööl järjekindlast mu öölauale salapäraseft. Märkasin, et mu iidagi on haigestunud. Pidin paratamatult tõsiselt läbikaaluma waheforda waimudega. Hiljemalt kuulsin, et nende waimudega on sama lugu, nagu egiptuse karnkonnadega, milliseid nõiad wõiwad mäljamaanada huljana, ent kelledest wabanemine osutub wõimatuks. Minult Jumala abiga Moosese kaudu wabaneti neist.

Weetsin suwepuhkuse würst S. G. pool, lossis.

Glutoa seintel rippus hulk perekonna portreefid, mil lede tagant mõnikord kuuldi salapäraseft koputusi, nagu see wanades lossides tihtigi ette tuleb. Dige tagasihoidlikult liikusid lossis ka imelised kuulujutud ühe teenija salapäraseft kadumiseft jne. Mõni aeg hiljem — peale mu ärasõitu, seal korraldatud spiritistlikkudel seansidel olla waimud jutustanud mingist õudseft draamast, mis furd olla lossis aset leidnud. Sellest lähemalt seletada ei ole mul õiguft. Tuletan ainult meele, milliste waimude mail olen liikunud ja kuidas on piiranud mind need waimud, kui kärbsed meepotti — püüdes mind pimeduse tegudesse kiskuda. Et nad aga minus küllaltast painduwust oma soowidele ei leidnud, piinasid nad mind küll õil ja päewadel, aga tänu Jumalale, et wabanemine ei seisnud enam minuft kaugeft.

III.

Meie hing on kui lind pääsenud linnu-püüdjä paelust. (Laul 124: 7.)

Lähines sügis. Pöördusin Moskwa, et alata õpetusega spiritismi alal. Minu ümber oli kogunenud juba hulgate õpilasi.

Küüsin lõunatamas harilikult ühe kaasmaalanna pool, kohates seal kirjuteltskonda. Arutasime seal kõige mitmekesisemaid teeme: küll matkamisest, literatuurist, spiritismist jne. Noil päewil ilmus ühes ajakirjas romaan, järgmise pealkirja all: „Astraalne armastus,“ milles autor wäga huwitawalt ja taba-

walt okultismi üle naeris. Autori arwates oli see kui iidne muinasjutt ajakohastes raamidest.

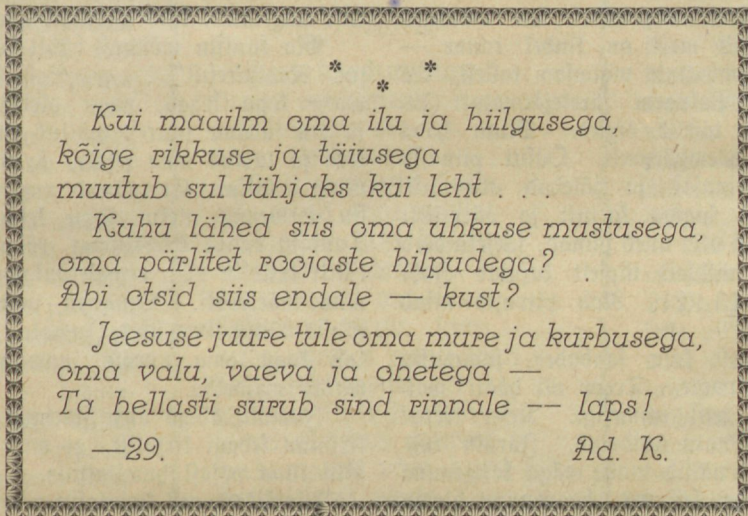
Mind waldas tõsine wiha, sääraste waadete pärast.

Rord kui see asi jällegi arutusel oli, hüüdis proua D., kes oli alles Lausannest Moskwa jõudnud, meie jutu wahele ootamatult: „Biibel keelab spiritismiga tegutseda!“ Üllatunult palusin teda selle üle pikemalt kõnelda. Ta oli rõõmuga päri ja palus mind teda kodus külastada. Huwitatult läksin järgmisel päewal tema poole. Weetsime koos terve hommikupoolse päewa, arutades spiritismi kohta käiwaid piiblikohte.

„Esimene naine, kes tegutses spiritismiga, oli meie esimesa Gewa“, nii ütles proua D. See oli siis, kui Gewa kuulda wõttis awatlejat, sest nähted, nagu lausumine, hiromantia, okultism ja nõidus on wõrk, mida weawad pimeduse wõimud.

Rimetused ja meetodid on lahuminewad, kuid tagajärgedelt on nad lahutamatud.

Olin wäga üllatatud kõigest kuuldust ja wõtsin seda kõhklematult tõena. Tundsin kuis walguft tungis pimedusse ja tänasiti Jumalat, kes juhatanud mind tõe jälgile.

Mida enam õppisime piiblit tundma, seda enam soovisin süveneda temasse, sest kõike, mis puutub tõelikkusse, võib leida sealt pühitsetud raamatute raamatust.

Loomulikult ei kuulunud mu huvi enam mingeile seasale, lugemistele ega kõnelustele spiritismist. Küüfisin proua D., kuidas peaksin talitama, et täielikult lõpetada kõik wana eluga?

„Rahustuge“, vastas ta, „küll maailm teid heidab juba iseennast ära!“

Tema ennustused teostusidki. Kohe kui teatawaks sai mu loobumine spiritismist. Kõik, kes senini olid huwitatud mu saawutustest, hoidusid minust, kui kuulsid, et olen saanud usklikuks.

Proua D. kohta lasti liikwale paha jutt, et tema näha kestwalt saatanat.

Nüüd tundub mulle see kõik loomulikuna, aga tol korral see walmistas mulle mitmeti südamevalu, sest ka need, keda ma paremate sõprade hulka arwasin, loobusid sõprusest minuga. Proua D. kinnitas mind oma eestpalwetega ja waimustas armsate nõuannetega. Tema arwates pidin raske wõitluse üle elama, ennem kui waimud minust lõpulikult loobuvad. Ta manitses mind ettewaatusjale. Kuid meil on kindel tunne — Tema suhtes, kes on arwamatult wõimsam tollest, kes waltisemas maailmas. Palugem järelejätmatult Jumalat. Proua D. oli täielik õigus. Minu häda kummutistega suurenes päewpäewalt. Öösi piinasid mind kohutawad luupainajad ja jäledad olewused. Arkasin harilikult külma higiga kaetult ja äärmiselt wäljakurnatult. Päewiti olid uued piinad, järjekindlad kohkumised, põhjustel, milliseid täpselt kujutab Jobi raamat 4 : 14—15 ja 13 : 21. Nad piinasid mind ifegi tänawail.

Kord õhtul palwelast koju saabudes, sammusin mööda suurt treppi ülespoote. Trepp oli hästi walgustatud ja seal liikus teisi inimesi. Keset treppi aga waldas mind mõistmatu tundmus. Järsku tuhmus walgus ja inimesed näisid mulle wäga kaugenuna ja tuhmidena. Mu süda seisatus, haaranuna hirmu jääkülmuhest. Samal filmapilgul jooksis mu juure hall kass, meie maja suurepärane hõirekuningas. Wõtsin ta sülle. Glawa looma külge puutumine elustas mind ja järgmisel filmapilgul walitsesin juba jälle ifeend. Tõttasin kiirelt oma tuppa ja lugesin forduwalt seda (Matt. 17), kuis Jeesus kurjawaimu wälja ajas wae-watust. Õnnistegija sõnad palwetamise kohta kinnita-

sid mind. Palusin tol õhtul innukalt ja kaua, et saaksin wabastust kurjadest waimudest, siis uinusin. Hommikul, enne ärkamist nägin unes järgmise nägemuse: Mul tundus, et wiibisin kahe wõimu tõmbuses, kus kumbki mind oma poole püüdis tõmmata. Üks neist kujutas endast suurt tumedat pilwe; teist ma ei näinud, küll aga tundsin mingi hea lähedalolu. Kuulsin hüüdu: „Jeesuse Kristuse nimel!“ Tume pilw taganes wähekese. Kõik forbus wõimsamalt. Nüüd kadus pilw hoopis ja ma arkasin meeldiwa enesetundega — waim wärske ja helge. Wõimsam oli heidelnud ja wõitnud minu eest. Kiitus Lunastajale, Jeesusele Kristusele, Õnnistegijale!!

Möödufid mõned nädalad. Proua D. sõitis Moskwaist ära õnnelikuna, et oli wõinud olla Jumalal tööriistaks.

Mu päewad möödufid rõõmsas tegewuses, kuigi waentlane piirles mu ümber.

Kas ma wähe wõitlesin ja palwetasin? Wõi ei olnud wõitlus siiski kindlasti otustatud?

Ma ei tea, ent ühel ööl nägin uue nägemuse, oma teise nägemuse, kuid esimeneest hoopis intiiimsemat laadi.

Ma kuulsin wõimast häält hüüdwat: „Jeesus Kristus Raatsaretist“ . . . Sellejärele tundsin terawat walu kogu kehas, nagu oleksid murdunud mu luud, ja mu südame juurest wäljus mingisugune liikuw tume kera ja lastus maa pääle, ja maa neelas ta. Sellepeale arkasin. Ei tunnud ma mingit walu — tundsin terwemat olekut kogu kehas, kui kunagi ennem. Tundsin endas kehastuwat rõõmu ja rahu ning ime-likult tundsin otse eemaletõukawat wõdrastust spiritismile mõeldeski. Langein põlwili ja südamepõhjust tõusis tänapalwe üles Jumala poole ja töotasin ühtlasi kogu oma uuesti saawutatud jõuga spiritismi wastu wõidelda.

Jumala abiga olen suutnud oma sõna pidada ja kirjutan sedagi kirjutist, et oma kurbadest kogemustest pilti luua asjast huwitatuile.

Uja kestel, mil kirjutasin neid ridu, ühes majas olid ilmuma hakanud mingisugused spiritistlikud nähtused, kuid Jumal ilmutas sealgi oma wäge, wabastades neid halwa wõimu paelust, pärast seda kui olime är-dalt palwetanud ja püsiwalt appi kutsunud Jeesust Kristust. Üksi temaga on wägi, au, kiitus ja õnnis-tus igawesti.

Rewolwer ja pasunakoor.

Ulatades rewolwri Päästearmee ohwitserile, kes kõneles temaga palmepingi juures, ütles keegi mees:

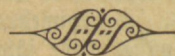
„Wõitlesin täna õhtul tappa oma naist ja ifeend, kuid teie pasunakoori mäng wedas mind koosolekule, ja siin ma olen. Kas tahab anda Jumal mulle andeks?“

Ta oli mõni hetk waiksese palwesse wajunud, siis ta hüppas üles ja hüüatas: „Halleluuja! See on tehtud! Jumal on päästnud mind!“ ja tormas

wälja enne kui keegi sai teda takistada. Poole tunni pärast tuli ta tagasi, talutades käekõrwal oma nutwat naist, ja nad põlwitasid ühiselt kahetsuspingi ääre.

Mees ja naine olid lahkunud üksteisest kuue kuu eest mehe joomise pärast. See oli reisinud sada miili, „et selgitada asjad,“ kuidas ta ise ütles, ja oli just teel naise juure, kui pasunakoor tõmbas ta tähelepanu enda poole.

„Sotahuuto“.

Tarwis wahemehi — eestpalweinimesi.

Dr. J. Motti kõne.

2.

Harilikult eestpalwe ei mahu seepärast usklikkude ellu, et nad ei ole õppinud wõitma soodsaid palwele wäliseid elutingimusi. Püüan mõne kasuliku näite selleks esitada.

1) Pidage enesele määratud aeg eestpalweiks. Ei ole hea, kui tähtsaim töö lükatakse tahaplaanile ja tehakse rutates. Apostli sõnad — et teil aega wõiks olla paastuda ja paluda (1. Kor. 7:5.) — näitab selgesti, et oleks segamata aeg palweile. See mõte on iseäranis tähtis meie ajal, kus tegewus on palawiku-sarnaseks muutunud. Jeesus eraldus just seepärast palwete jaoks. Miks mitmed meieaegsed tegewad usklikud jääwad eemale palweist, — nimelt seepärast, et on palju tööd ja askeldust. Parem oleks, kui need, kellel aega on selleks, oma tegewuse juure lähetsid pool tundi hiljem; aga kellel selles wabadust ei ole, heidaksid magama pool tundi hiljem. Ehk weel parem, tõuseksid pool tundi warem selleks, et teisi aidata oma palweis — ja see oleks kõige parem abi — selle asemel, et olla oma laiskuse orjad ja jätta teisi nende õnnistusteta, mille osaliseks saaksid nad meie eestpalwete läbi.

Meie ei taha anduda mõttele, et waba aega eestpalweiks leidub iseenesest. Kui ta tuleb millalgi waba aega palweks, siis juba on möödunud mitmed sündmused, kus meie abi oleks olnud tarwis. Iseäraliku palwe päewi — lahutamisaega on õppinud wäga kalliks pidama need, kes on harjunud päewast päewa täitma oma kohuseid eestpalwes.

2) Hakkame kasutama kõigi ettenägemata waba aja juhuseid eestpalweiks. Meie tihti laseme mööda sarnased puhud, mis oleks wõinud kasulikud olla meie elus: trammiwagunis, jaamas rongi oodates, ehk kontoris, ehk enne jumalateenistust palwelais ja kirikus, ehk kõnede ajal, kui oleme üles tõstetud, ehk kui midagi hing ei maitse... alati ja igal ajal kasutame wõimalust eestpalweks, „aega ja juhust kalliks pidades.“

Lubage mind selgitada minu kõnet läbielatud juhtumisega konverentsi ajal, mis oli hiljuti Indias keskelt iseäranis wäljapaistwat ristiusu tegelest Inglismaalt. Ta kattis tihti oma filmad käega, ja ma mõtlesin esiti, et ta kaitseb ennast ülesliigse walguse eest. Pärast arwasin, et ta on wajunud sügawasti mõtteisese, kuid lõpuks sain teada, et ta pea kõige aja palus konverentsist osawõtjate ja nende tähtsate asjade eest, mida meie arutasime. Ei wõi ta unustada, kui ta tuli kutsekoosolekuile, kus mina kõnelesin muhamedija induüliõpilasile. Minu kuulutades armuõpetust istus ta kummargile ja palus. Ma olen kindel, et selle

sõbra ja weel mõnegi muu palwete läbi wõisime kogeda sel konverentsil imelikke ja aulisi Jumala õnnistusi.

Pea igal inimesel on elus aegu, kus ta nagu ära kistakse oma harilikust tegewusest; kurbusega panen tähele, et mõned usklikud sel ajal usu kaotawad. Aga kuul on rõõm näha, et teiste juures need tegewuseta ajad on olnud ushiks uuele tegewusele, ja awasid neile uue wiljakandwama ajajärgu tulewikus. Keegi mu kaastööline jäi raskesti haigeks ja lamas tegewuseta kaks aastat. Ma usun kindlasti, et kasutades seda aega eestpalweiks, on tema haiguse ja pika paranemise ajal rohkem teinud kui keegi muu meie ühingu litse selleks, et Jumala wägi wõis tegew olla meie töös.

3) Kui rääkida isikute nimekirja kokkuseadmisest, kelle eest meie tahame paluda, siis tarwis tähelepanna, et igakõiks peab enesele töötama wälja meetodi, mis wastab tema omadusele ja harjumusele. Meil ei ole tarwis orja kombel hakata järele tegema, kuid meie wõime teiste wõtteid tarwitada ja nendest õppida. See plaan eestpalweiks, mida meile ütleb meie isiklik usk ja elamusel palwes, ei mõi meile raskeks jääda.

Wõib olla ehk olete kuulnud imelikust hiina kristlasest Ding Li-Mei'st, tuntud jutlustajana, kelle usklik iseloom ja ülespidamine tõendawad, et temas on Kristuse Waim. Tema on wäga palju mõjunud hiina üliõpilasile, kuna tema läbi on mitmed neist pühendanud oma elu Hiina ewangeliiserimisele. Need, kes teda lähemalt tunnewad, ütlewad teile, et tema waimuliku elu jõu saladus on selles, et ta on hoolas paluja. Kui ma teda wiimati nägin, oli

temal taskuraamatus mitme saja uskliku nimekirja, mitmest riigist, kelle eest ta iga päew palus. Reisiril olles minuga Shanhaist kuni Daireni wiibis tema, nagu ma nägin, terwed tunnid üksi jalutades laewa tekil ehk istudes kusagil laewa nurgas taskuraamat käes. Hiina üliõpilaskiitumine ja misjonitöö wõlgneb wäga palju sellele suurele palwemehele.

4) Mõned hoiawad enesest nende päewapilte, kelle eest soowiwad iga päew paluda. Geograafiline kaart minu töölaual tuletab tihti mulle meele, et on tarwis paluda teiste maade eest. Kui sarnased praktilised wõtted aitawad ja wiiwad meid töösse, siis neid mitte tarwitada abinõuks jumalariigis, et oma kohuseid paremini täita. Muudugi peame hoidma, et need wõtted meie palweid mehaaniliseks ei teeks.

Silmas pidades wäga wäikest eestpalujate arwu ja tundes selle tarwidust, mis peab nende läbi tehtama, tõuseb hinges tähtis küsimus: „Kuidas suurendada wahemeeste — eestpalujate arwu?“

PALWE.

Vaikses hardumuses,
õrnas andumuses
põlvitan Su ees,
Sina, Valumees!
Kõik ma räägin Sulle,
mis teind valu mulle.
Õudsed varjud kaovad,
silmapiirilt vaovad.
Ainult Sind ma näen,
Sulle ala järgin, läen,
kuhu iganes mind viid,
kuni hädaorust siit
igavesti Sinu juures —
taewa rõõmus suures,
lakkamatult võin kord ma
juubeldusis elada.

Ruth Rändur.

See küsimus ei ole enesele võitnud tähelepanu, hoolimata sellest, et elamused näitavad tingimatut tarvidust selle lahendamiseks.

Kas kõnelejad, osates mõjuvalt rääkida eestpalvest, refereerivad ja peavad koosolekuid sellele teemile. Kuid ma ei räägi kõnedest, kus eestpalveid arvustatakse ehk kus räägitakse palve kasust, mis paluja ise saab, vaid palvest, mis võib õnnistuseks olla muile inimesele ja kogudusile. Kõned ja referaadid sellele teemile mõjuvad väga kuulajate peale, kui nad tunnevad, et kõnelejad ise seda igapäev läbielavad, millest räägivad. Minu viibides möödunud suvel Nordfeldis üliõpilaskonverentsil oli haruldane koosolek, kui mõnede maade waimuliku töö juhid rääkisid omist isiklikest elamustest palwekuulmises.

See on inimesi äratada eestpalveile — näidates tuttavaid möödapääsemata puudusi, mis äratavad inimesis tundmist ja tahtmist paluma hakata. Kui meie palume inimesi head teha ja ohwerdada, miks ei või siis heilt oodata ka eestpalveid.

Wäga hea on, kui konverentside ajal kui ka harilikus elus usklikud ühinewad gruppideks, et eestpalveid teha asjade eest, milles nende huvi on. Mitmel pool on see tarwitusele võetud kriitiliseil momentidel. Kord kui ma külastasin üht ülikooli Skandiinaavia riikides, kus nõu peeti terve rea waimulikute koosolekute pidamisest, tuli tõsine lahkmeel. Kui ühel koosviibimisel asi väga kriitiliseks muutus, lahkus jaalist teistest tähelepanemata grupp usklikke ja kogu õhtu jäid eestpalvesse. Ma ei olnud sugugi imestunud, kui pärast seda lahkkelid iseenesest kadusid.

Rõõmustaw meieaegne nähtus on, et enam võetakse mõningate poolt iseäralist aega palveks. Kui

tähtis on, kui inimesed, kes täidavad kohuseid, neis suuremad on kui nende jõud, eralduvad eestpalvele, et lähemale saada Jumalale, selgemini tunda Kristuse teed, ja sellega Jumala wäge wiia inimellu.

Meil on tingimata tarwis lähemalt tundma õppida neid meetodeid, mida tarwitas Kristus, kaswatades inimesi ja walmistades neid tähtsale tööle, ja selles äratavad iseäralist tähelepanu tema õpetused, mis ta sõna ja eeskujuga andis oma jüngleile palwe suhtes. Parim on enesel Kristuse õpetuse ja eeskuju allikale minna. Kes kannatuse ja kindla meelega jälgib tema õpetusele, see muutub teiseks inimeseks. Sageli kõneldades, et Kristuse tähtsam töö oli, hästi kaswatada ja walmistada aktiivsele tööle oma jüngreid, kuid tihti ei usu need isegi seda, mis nad räägivad.

Tähtsam on, et meis eneseis oleks esimesel kohal see igatus, et kaswaks wahemeeste-eestkostjate hulk, kes oma palweiga paneksid liikuma jumaliku jõujaama. Digeks eneseläbikatsumiseks oleks tähtis: „Mitu tundi meie ise päewas palveks tarwitame?“ Kuidas oleme siis, kui inimesed meid ei näe, ainult näeb Jumal. Kui üksikuid tundidel Jumala ees oleme õiglased, siis leiab Jumal tunni, mil Ta ennast awalikuks teeb meie elus, ja meie üfilduses viibitud Jumalaga tunnid on õnnistuseks meile.

Kas tunnewad muud inimesed tarvidust palveile puutudes kokku meiega — see on väga tähtis küsimus, mida meie ainult enesele võime ette panna. Wastus, mis meie anname südamepõhjas sellele küsimusele, ja meie teod ühenduses selle wastusega näitawad ei mitte meie praegust wäartust, waid mis meie võime loota jaawutada tulewikus.

Tit. A. S.

Kui Caruso laulis wabaõhu-koosolekul.

Ühendriikide ida territoria „The War Cry“ jutustab järgmist:

Mõni aeg tagasi oln wõõrsiks pühapäewa õhtu-poolikul Päästarmee ohwitseride puhkekodus Kanadas. Staabikapten ja proua Smith, kes olid seal puhkusel, laulsid väga ilusa duetti. Koosoleku järel jutustas üks mu sõber, et staabikapten ja ta proua olid laulnud väga peenes seltskonnas, üheskoos maailmakuulsa laulja Enrico Carusoga. Waimustatud sellest kuulda saada, jutustasin weel enam staabikapteniga, kes kõneles järgmist:

See sündis Coburgis Ontarios. Meil oli osakonnas waid 3 sõdurit, kui selles seisukorras, laupäewa õhtul, seisin naisega suure hotelli ees, kus käis palju rikkaid ameeriklasti. Suur hulk kogunes me ümber.

Koosoleku ajal tuli me juure hästirietatud soltid härra ja küsis, kas ta saaks aidata meid laulus. Olime heameelega nõus ja ta laulis meiega „Üigemal Jumal sul“ j. t. laule.

Ta suurepäraline hääl äratas peagi tähelepanu. Hotelli aknad awanesid ja üksteise järel tulid pead sealt nähtawale. Sõbralik härrasmees laulis siis ühe soolo, mida kuulajad waimustusega terwitasi. Kui mu naine siis läks wastu wõtma korjandust, sai ta ligi sada dollarit.

Koosoleku lõppedes tänasin lauljat aitamise eest. Ei teadnud siis, kes ta oli, kuid ta ütles tundwat suurt sümpaatiat Päästarmee töö wastu ja ütles tundwat rõõmu sellest, et wõis nüüd natuke rõõmustada neid.

Hotelli juhataja proua oli sel ajal kõnelnud mu naisega ja küsinud, kas teate te, kes see laulja oli. Kui wiimane eitawalt wastas, ütles proua:

„See oli Caruso, kuulus laulja!“

„Peale selle olen kuulnud Carusot palju kordi gramofonis,“ ütles staabikapten, „kuid imelik tenor ei ole kunagi kõlanud kaunimalt, kui sellel Päästarmee wabaõhu-koosolekul.“

„Sotahuuto.“

Viirastuste merel.

Kontsertsaal oli tühi. Läbi lahtiste uste paistid veel lahkujate siluetid. Tuled kustusid... poolhämärus kütkestas Liliani. Ta vajutas mõttes kuuma pea käte vahele. Tundis end nii üksikuna... äsja kuulnud muusikahelid põimusid veel kord tema aiju. Millegi pärast oli tal põlev tunne rinnus, ta oleks tahtnud karjuda valjult!... Valust hambaid kõvasti kokku pigistades hoidis ta nuuksumisi, mis kulgesid kõrvetavalt kurgus.

Ikka hämaramaks muutus saal... Äkki tundis ta pehmet kätt oma pea peal. Ehmunult tõstis ta silmad. Cert oli seal.

„Lilian, mis on juhtunud teiega? Te ju nutate!“ Liliani peast käis läbi mõte: — „Ah, unustada end hetkeks, räägiks talle kõik, ja nutaks välja, kõike seda kõrvetavat kuuma...“

Samas tulid talle teised mõtted. Uhkelt üles visates oma käharpead, ütles ta jonnakalt:

„Midagi, midagi ei ole mul, mis sunniks teid minule avaldama kaastundmust.“ „Lilian, vaene laps, kas ikka veel nii uhke, aga nüüd olge siiski nii kena, ja lubage mulle oma riietehoiu number, ma toon teie mantli.“ Tahtmatult ulatas käsi talle riietehoiu numbri. — Kiirelt tõttas Cert ära.

Pahaselt laskus Lilian toolile. Jälle laskis ta end ära võita selle pehme tooni läbi, millega Cert teda ikka kohtles.

Ta kartis, ah ta vihkas seda kaastundlikku pilku temalt. Ja nüüd, veel temast saadetuna minna koju, kus võib olla, kaldub jutt jällegi usule...

Ah — kuidas leida pääseteed — läheks kas või mantlita.

Juba tuligi Cert, aitas mantli selga. Kiirelt astusid tänavale, kus auto ootas ukse ees. —

Kibedalt vaatas Lilian Certile. „Või veel autoga,“ pomises ta tasa omaette.

Ruttu astus ta autosse, surus end meelega taha nurka, Cert seda tähele pannes naeratas kergelt — siis lausus tasa: „Kuna minu juuresolek valmistab teile piina, siis lubage, et teile soovin head ööd ja lahkun.“ Kummardus, ja lükkas autoukse kinni.

Kiirelt vuras auto mööda lumiseid tänavaid ühes Lilianiga, kes kohmetunult ikka veel toetus tugevalt surutuna vastu nurka, ehkki üksinda...

Pikkamööda sammus Cert koju. Väsinult laskus ta tugitooli ja vajus sügavalt mõttesse...

Ta elas oma ammumöödunud mälestustes.

Kerkis silme ette isatalu, suures kohavas met-sas. Tema lapsepõli, helge ning kaunis...

Nad olid Lilianiga mängusõbrad, elas ju Lilian naabritalus. Certi isa oli usklik ning pidas laupäeva õhtuti ikka omas toas palvetunde ümbruskonna rahvale.

Neist koosolekuist oli osavõtt kaunis suur.

Tundis ju kogu külarahvas Hans Kahot, sügava ning õiglase iseloomuga.

Neil koosolekuil istusid Cert ja Lilian ikka esimeses reas, madala pingi peal; ei möödunud ainuski koosolek nendeta.

Oo, see väikene valge peaga Lili (nagu teda tookord hüüti), kellel oli nii puhas süda, ja kes armastas väga Jeesust, sarnanes vaevalt tollele daamile, kes end kontsertsaalis nii uhkelt ülal pidas. Ajad muutuvad, ühes sellega ka inimesed.

*

Mõlemad lapsed sirgusid vahepeal aastate möödudes.

Cert sõitis peale keskkooli lõpetamist välja maale misjonikooli. Ah, kuidas oli lahkumine valus...

Laeval olles veel nägi ta Liliani, kes ema käte vahel valusalt nuuksus.

Certi süda tõmbus praegugi valusalt. — — „Miks nuttis siis too väike Lili nii härdalt?“

*

Peale pikkade aastate rändas ta jälle koju. Oli vahepeal sügavalt juurdunud ususse, tahtis end nüüd täiesti kodumaal rakendada jumalariigi töösse.

Süda põksus kuuldavalt, kui koduvärvast sisse astus.

Isa oli nii halliks jäänud ja ema oli juba jõudnud koju taevarahusse.

Isa kortsunud paled löid särama, kui pojaga pärast kõneluses selgus, et poeg oli end täiesti ohvrinud Jumalale.

Pärast päikese loojangut kõndisid nad isaga põldude ääres — ja siis enam ei suutnud Cert vaikida, väriselva häälel küsis ta ka, kuidas naabri rahvas elab?

Hetkeks vaikus isa, siis rääkis ta. „Ka sealt pereema on omale jäädava kodu leidnud. Isa on peale tema surma õnnetuks joomaohvriks langenud.

— Kõik oma vara oleks ta ära joonud, kui poleks tulnud vend, kes maja oma hoolde võttis, ja seal peremeheks hakkas.

Vaeslapse Liliani saatis ta linna kooli. Kui lõpetas keskkooli, pani ta ülikooli.

Ja nüüd üliõpilasena on Lilian hoopis muutunud. Ta ei ole enam meie armas väike Lili!“

„Vaene õnnetu laps!“ ohkas isa ja pühkis kareda käega üle põskede, kuhu olid veerenud mõned pisarad.

Oo, missugune torm puhkes Certi südames, kuuldes kõike seda.

*

Kui järgmisel suvel Lilian maale puhkusele tuli, nägi Cert teda oma silmaga. Kõik õrnus ja lapselikkus oli kadunud. Teised õied eredas värves õitsesid neiu hinges.

Certist hoidis end eemale, kartis teda millegipärast.

Kui vahel jalutades üliõpilastega, kes teda olid tulnud külastama, kohtas Certi, siis viskas küll julgelt oma pea trotsivalt üles.

Ja jällegi kerkis praegu Certi silmade ette pilt tema lahkumisest.

Kas tõesti oli too sama Lilian, kes kord lahkusmisvalus nutnud nii härdalt ja õrnad lootuslilled Certi südameaeda istutanud?

Ent täna oli ta näinud teda kontsertsaalis — ja jällegi pidi endale tunnistama, kui suur muudatus oli sündinud neiuiga.

Ikka segasemaks muutusid Certi mõtted, mälestused elasid kõigis värves ja fantaasias, ning ta uinus viimaks . . .

Oli juba hommikust-poolle ööd, kui ärkas — hirmust värisedes kargas ta püsti . . . ja kui siis tuli teadvusele, et viibib omas toas, langes uuesti toolile rahunedes.

Ta nägi hirmsat und.

Suures sügavas vees oli Lilian ja hüüdis appi.

Ruttu hakkas ta ujuma, et teda päästa.

Aga alati, kui käed sirutas, et haarata teda, libises neiu jällegi veevoogudesse.

Peale asjatute katsete nägi ta, kuis sügavus

gitsenud hinges, oli teda keegi kutsunud koosolekule, ning ta oli läinud.

Teadis ju ta väga hästi, kus pool on rahu allik ja rõõm. Seal koosolekul oli näinud siis Certi jutlustamas. Ja elava evangeeliumi tulised sõed löid hõõguma ta kustunud hingealtaril. Ta tundis vägevat kutset tulla ja ohvrida end Jumalale. Ja — Lilian oli väga ligidal jumalariigile — kuid . . . kuid . . .

*

Tasa kohisesid puiestikus põlised pärnad, just kui jutustades igavestest saladustest, ja mis nad aja jooksul enda südamesse peitnud.

Eemalt lähines inimpaar ja istus pingile.

Kõikjal valitses vaikus.

„Juba tahtis ta laevale astuda, kui üks tütarlaps . . . talle roosi ulatas . . .“

neelas Liliani . . . ja plaksudes löid lained oma tantsu, sumbutades abituud appihüüdeid.

Ahastuses langes Cert põlvile ja palus . . .

Palus kaua Liliani eest, et ta siiski veel päästuks.

*

Jällegi oli veerenud üks aasta ajamerre . . .

Cert töötas linna suuremas palvelas, ja Lilian käis truusti koosolekuil.

Ta oli siiski viimaks hakanud igatsema elava Jumala järele, kuid . . .

Tal oli palju, milledest ja kelledest ta loobuda ei suutnud — ehkki oleks tahtnud.

Certiga ei julgenud ta kokku puutuda, tuli ikka hiljem ja lahkus enne lõppu. Tal oli piinlik peale seda kontsertõhtut Certiga kohata.

Ükskord juhuslikult, kui tal jälle valu oli lee-

õhtu oli hiline. Ülal taevafoonil uitas kuu ringi.

Kauguses kõlas öökulli läbilõikav kisa . . .

„Lilian, miks oled nii tõsine ja nukker? Ju ammu oled end muutnud, ütle ometi, mis on sinuga?“

Neiu pea oli norgu vajunud.

Siis teine jatkas: „Mitu korda oled kohtamisele tulemata jäänud, olen arvanud sind haigeks, lähen vaatama, uks lukustatud . . . sa olevat välja läinud jne. — kõik sarnased asjad. Räägi ometi, sa suur laps, milliste tujude järgi sa toimid, ja kus viibid sa pühapäeviti?“

Neiu hinges kees hirmus torm. Kuulis selgesti, kuis hää südames käskis „ütlem“, „ütlem!“ „Aga kuidas siis,“ vaidles teine hää vastu, „kas tõesti öelda, et käin palvelas ja — ja otsin rahu Jumalas“ — — — Ning nähes nooremehe valu-

list ilmet otsustas ta — tegi rõõmsa näo, ja luuletas rea valetateid endast.

Aga — siis, kui teine rõõmsana teda süleles — siis . . . siis . . . tundis ta hirmsat valu omas südames, sealt nõrgus verd . . . pikkamööda — tilk haaval . . . ja tuttav vaikne kurb — kurb hää ütles: „Lilian, vaene, vaene laps, miks tegid mulle valu — miks tegid nii, miks jooksed tagasi hukatusse?“ —

„Lilian, homme, siis tulen su poole ja läheme koos peole — korporatsioonis tuntakse juba iga-vust su järele!“

„Peole,“ ehmus neiu, „oo, sinna ei tahtnud ta enam ju minna,“ nii otsustas ta ükskord.

Peole — see vaevas teda veel terve öö — ning see oli tal viimane võitlusöö.

Katsus korra veel paluda, kuid ta ei suutnud — hing kisendas veel viimist korda Jumala järele — aga süda tõmbus kõrvale, pakkudes rüpe täis lõbusid ja õnne, mis paljutöötav maailm suudab pakkuda.

Ja Lilian otsustas . . . Ei iialgi enam minna koosolekuile, vaid hoopis teise sadama pidi ta elupaat tüüritama.

Kui siis õhtul ta järele tuldi, oli kui palavikus, ehtis ennast, ehkki käed ärritusest värisid — kuni viimaks läksid.

Läksidki peole.

Teel kohtasid nad Certi, kes viisakalt teretas neist möödus. „Ah, jälle Cert,“ ahastas Lilian, ja nüüd siis pidi nägema ta juba teda värvitud nukuna.

Vargsi piilus ta seljataha ja ta nägi, Cert seis ja vaatas kurvil silmil, kuis Lilian sammus teed, mis hukatusse viis. Ent viimast korda mõtles ta väikese armsa Lili peale ja võrdles selle Lilianiga. Ja vaikne kaebe tõusis huultilt: „Issand, miks nii?“ Siis sammus edasi.

* * *

Sadam kihas inimestest.

Laev seisis mineku valmis.

Cert Kaho sõitis Egiptusse, olles mõningaid aastaid töötanud kodumaal.

Juba tahtis ta laevale astuda, kui üks väike tütarlaps teed rahvamurrust endale leides tema juure jooksis ja talle suure valge roosi ulatas.

Imestunult haaras Cert lapse kae ja küsis:

„Kes sa, väike tüdruk, oled?“

„Mina olen Lili,“ vastas väike, vaates julgesti oma elavate silmadega üles. „Ah, Lili on su nimi, kuid mis on su teine nimi?“ „Mul on üks nimi, mu nimi on Lili,“ vastas väike kulme kortsutades. See liigutus oli Certile nii tuttav, midagi kaugustest kerkis tal mällu.

„Aga väike Lili, miks sa mulle lille tõi, ja kuidas sa tunned mind?“ „Seda saatis minu ema sulle — ta tunneb sind küll, ta olevat tunnud sind juba siis, kui sa sama väike olid kui mina.“ — Cert haaras lapse käed, „ütles mis su ema nimi on?“ „Minu ema hüütakse Lilianiks.“ „Laps, kus su isa on?“ „Ah, onu, kui oleks mul isa olnud, siis ei oleks ema olnud haige, siis ei peaks

ta surema, nagu nüüd. Teised räägivad, siis oleks meil olnud raha palju, ja ema oleks olnud rõõmus ja . . .“

„Väikene, vii see raamat emale ja ütle, et minu viimane soov on, et ta loeks seda“ — ulatades lapsele oma piibli, kuhu mõned sõnad kirjutas.

Laevakell helises. Äkki haaras Certi imeline hellus selle süütu olevuse vastu, kes teda ikka suuril silmil vaatas. Ta haaras lapse sülele, ja surus teda oma rinna vastu, suudles teda vaikselt . . .

Ühele neitsile.

Noor süda! Peatu maises unistuses
ja ideaali peegli ette astu.
Mis paistab sulle sellest klaasist vastu?
Sa elu veedad õnnes, armastuses . . .

Noor süda! Peatu keset lõbutuju
ning otsi hingeardeid, tõsist elu,
mis pole uim, ei kerge, tantsiskelu,
vaid millest paistab Jumaluse kuju.*

Noor süda! Tõuse üle Kaduviku
ja hingekivi kõigest rämpsust tahu,
siis südames on Jumal ja ta rahu.
Loob Kristus sulle uue tuleviku.

Hermann Jänes.

Laps Certi silmis pisaraid nähes surus end usaldades ta rinna vastu ja ütles truusüdamlikult: „Ära nuta, onu, vaata, kuis Lili sind ka armastab.“

Ruttu pani Cert lapse maha ning hüppas laevale. Laps sirutas veel kord käed onu järele, ja siis nähes laeva liikumist hakkas ta valjusti nutma. Küll püüdsid inimesed teda lohutada, aga laps nuttis ja nuttis, kuni laev kaugenes, siis viidi laps ema juure.

* * *

Laijal merel õõtsus laev lainete hellas süleluses. Kajakate karjuv kari lendas parvena laeva taga.

Cert seisis ikka veel kivistunult laevalael ja hoidis krampplikult oma peos valget roosi kui mälestust õrnast süütust Lilianist.

Ta silmad vaatasid kurbuses laiale tühjale merele — ja nagu kahjatus tõusis ta hinges . . . veel viimane kaebe libises ta huultilt: „miks nii?“

Ent siis tundis, kuis jõud temasse hoovas, ta tundis suurt kohustust, mis tema õlgadel lasus.

Need vaesed mustad ootasid teda, seal kaugel lõunamaal. Ja tema pidi sinna viima valgust. Seda igavest valgust pimeduse öösse. —

Ikka enam tuhmenesid ilusad viirastused eridais värves laijal elumerel.

Ja ta nägi vaid üht valgust . . .

Ruth Rändur.

Palvetage kristlaste eest Venemaal!

Viimasel ajal on usu ja kristlaste tagakiusamine Nõukogude Venemaal muutunud eriti teravaks. Pühapäev on kaotatud, ja sisse seatud 5-päevane nädal. Üksikud ühe perekonna liikmed, kes töötavad vabrikus, saavad oma puhkepäeva eraldi päevil, et kristlik kirik ei saaks teha üht nädalapäeva pühapäevaks. Selle tagajärjel on mõned kogudused korraldamas jumalateenistusi iga päev. — Kirikukellad võetakse maha ja sulatatakse ühe aasta jooksul tööstuse jaoks metalliks, ja kirikuruumid hakatakse tarvitama muuks otstarbeks. Mõned evangeeliumi-usulised pastorid, näiteks piiskop Malmgreen Peterburist, on saadetud Siberisse. Igal kombel tahetakse Venemaalt ristiusku välja ajada.

Seepärast on meie püha kohus, kõigi usklikkude eest Venemaal palvetada eriti truult, et Jumal kinnitaks neid usus, teeks truuks, et austada tema nime nende läbi ka sel tagakiusamise ajal, ja et ta lõpuks aitaks oma asja võidule.

Järgmised väikesed väljavõtted sisaldavad mõndagi tähtsat ja kõige pealt usku kinnitavat Venemaalt. Kuigi need pole kõige viimasest ajast, on nad siiski lugemisväärilised.

1. Maksab midagi, olla kristlane Venemaal.

Venemaal on maksev järgmine jaotus. Tööline maksab 4 ruutmeetri korteri eest 40 kopikat, s. o. 10 kopikat ruutmeetri eest. Kuulub ta väikekodanlaste hulka, kolmekordselt = 30 kopikat. On ta riigiametnik, peab ta maksma 5-kordse summa — 50 kopikat. On temal vaba elukutse, tuleb tal maksta 20-kordselt. On tema aga jutlustaja või muu sellesarnane, on tema maksumus 50-kordne.

Edasi on töölistel järgmised eesõigused: Igaühel on punane raamat, milles on kirjutatud, et ta on selle või teise ameti tööline. Selle raamatu põhjal võib ta kõiki eluülespidamise aineid osta riigi poolt peetavaist äridest ja tööstustest. Talupojad ja riigiametnikud saavad samu aineid, ainult palju kõrgema hinna eest. Kuid jutlustajail ei ole sellist raamatut. Nad peavad otsima seda, mida vajavad, sealt, kust aga saavad. Riigiäridest nad ei saa osta aineid. Kõige eest peavad nad midagi maksma 10- või 20-kordselt, ja isegi kallimalt. Keda loetakse jutlustajaks? Igaüht, kes esineb kuskil vaimulikul koosolekul ja valjult palvetab Jumala poole, või võtab osa laulust, või isegi eraldub, et lugeda mõnda kohta pühakirjast. Kui tööline lubab endale, nõndaviisi olla tegev mõnel koosolekul, kaotab ta ka kõik eesõigused, mis tal olemas.

Siin tuleb meele Ilmut. 13:17: „Et ükski ei või osta ega müüa, kui aga see, kellel metsalise (Kristusevastase) märk.“

2. Äratus Venemaal.

O. Bruhns, Leipzigi, varemalt tegutsenud Jekaterinburis, kirjutab evangeeliumi kristlaste kohta Venemaal: „Piibel seisab nende elu keskkohas.

Oma kogudusekorralduse on nad võtnud uuest testamendist. Vali kirikukord hoolitseb tähelepanu eest teisteusuliste seas, sest juba väikesed kõrvalekaldumised, eriti ärilisel alal, on karistatavad. Juba enne sõda polnud võimalik kindlaks teha nende arvulist tugevust. Sõda tõi neile kuulmatu tagakiusamise. Oigeusu preestrid kasutasid seda meeololu, rahva seas tekkisid valearvamised, ja sajandetena rändasid koguduste vanemad ja lihtinimesed vangid. Ühes ainsas vanglas istus 1916. a. üle 300 evangeeliumist vanemat, raudu needitud, „äraandmise“ pärast. Selle tagakiusamisel oli suur misjoniline tähendus, nagu ka teatavasti kristlaste kannatustest on võrsunud rikkaim riik. Selle juure tuli usklikkude sõdurite evangeliseeriva tegevuse suur tähtsus: iga evangeeliumiline venelane oma venekeelse uue testamendiga, mis seltsimeestele oli suuremalt osalt tundmata, sai jooksukraavides ja vangilaagrites misjonäriks. Sellele järgnenud revolutsioonis said paljud evangeeliumi kristlaste märtrid rahva meeles uue Venemaa prohvetiteks. Nad on võimsalt kasvanud viimaste aastate jooksul; kole häda Venemaal äratas miljonites nälja Jumala troosti järele. Evangeeliumi palvemajad kogunesid rahvast täis, nii et näiteks ühe talve jooksul evangeeliumi kogudus Jekaterinburist 1—2 esindajast kasvas sama palju sajani.

Pildi äratusliikumisest Venemaal saame järgmisest väikesest teatest kuskilt Siberi maakohast. „Jaanuari kuul oli meil kabelis ringkonna koosolek, kuhu inimesed tulid kokku kaugelt. Oli ilmunud ka jumalasalgaja, andekas noormees, kes sageli tulistes kõnedes rahvahulga ees Jumalat salanud ja teotanud. Temale oli siin kõik naeruvääriline, eriti kui pärastlõunat koosolekul mõned patused kumardusid Jumala poole, kahetsesid patte ja palvetasid. Kui aga õhtusel koosolekul paluti tulla eestpalvele ja paljud kohe palvetasid, siis äkki murdus ka see jumalasalgaja, langes maha ja hüüdis valju häälega: „Sina, Jumal, oled tõesti olemas. Oo, ma olen suur patune. Sageli olen salanud Sind ja kõnelenud Sinu vastu. On Sul veel armu minu jaoks, siis andesta minu rasked patud Jeesuse Kristuse pärast.“ Selle kahetsushüüu läbi olid kõik sügavalt vapustatud. Ka paljud pöördunud hakkasid palvetama ja otsisid patude andestust. Teised, kes ei tahtnud anduda, põgenesid ja tungisid uksest välja. Sel õhtul tunnistasid 40 hinge, et nad on leidnud rahu Jumalas.“

3. Evangeeliumi kristlaste liikumine.

Üks eriti õnnistatud Jumala tööriist evangeeliumi kristlaste liikumises Venemaal, J. S. Prohanof, jutustab: Aastal 1886 ma elas in 17 aasta vanuses Vladikavkasis Venemaal. Olin sel ajal realkooli õpilane. Olin lugenud kõikeseltsi raamatuid ja tegelesin eriti mõtteteaduse töödega. Minus ärkas küsimus: Mis on üldse elu eesmärk? Ja sellest järgnesid edasised küsimused: Mis on

inimkonna eesmärk? Mina kuulusin väikesesse ringi, mis ühiselt uuris Schopenhaueri ja Hartmanni kirjatöid (mõlemad on ammu surnud saksa jumalavastased õpetlased). Millise õhinaga meie lugesime: „Maailm kui tahe ja ettekujutus.“ Kas inimelu eesmärk pole muud midagi kui „üleminek olematuse valusasse vaikusse“? Paljud meie seast tegelesid üsna tõsiselt sellega, et kas poleks kõige parem valida vabasurma. Mina sattusin kord juhusele, mil ühel meie seast oli käes mürgi (tsüankali) pudel, kuid ma jõudsin selle veel temalt käest ära tõmmata. Ühel õhtul, pärast sellist koosviibimist, haaras mind ennast mõte, nüüd teha lõpu oma elule. Tulles oma tupp, tahtsin võtta oma laskeriista, kuid seda polnud seal. Ma sain teada hiljem, et minu isa oli parajasti sel õhtul ära võtnud laskeriista. Ja selle juure tuli veel midagi. Ma nägin oma laual paberilehte, millele olid pliiatsiga kirjutatud sõnad: „On sul Jeesus?“ Sain teada, et keegi, kes tahtis mind külastada, pannud selle paberi lauale. Teistel asjaoludel poleks see minule üldse mõjunud, aga sel hetkel, mil ma olin täis enesetapmise mõtteid, see vapustas mind. Ma võtsin piibli, ja lugesin sealt sõnu: Joh. 4:16: „Mina olen elu.“ Kõik tema läbi ja kõik temale. Siis ilmus minu ellu midagi uut. Ma sattusin hingehädasse,

nii et ma põlvitasin ja palvetasin. Iialgi varemalt ma polnud palvetanud nõnda nagu sel ööl. Meeleheide oli kadunud igaveseks. Ja minus hakkas särama kiirgav usu ja igavese tõe rõõm.

Aastal 1888 kolisin Peterburi, et õppida sealset tehnikakoolis, mille lõpetasin a. 1893. Ma leidsin sel ajal liitumist evangeeliumi kristlastega. Ja sellest ajast olen saanud hingele ülesande, minna rahva keskele lihtsa evangeeliumiga ilma ümberkirjutuseta või kärpimisteta. Sellega algasid tagakiusamised.

Töö, võitlus, edu ja kannatus said minu elu tunnusteks. Aastal 1909 astus kokku Peterburis esimene ülevenemaaline evangeeliline kongress. Mõju rahvale oli suur. Kõik kohalikud ajalehed töid suuri kirjeldusi. Järgmistel aastatel kasvas see liikumine võimsalt. See tekitas vaimuliku seisuse vaenulikkust. Nende nõudmisel keelati ära kongressid, ja algas korrapärane evangeeliumi kristlaste tagakiusamine. Alles 1917. a. revolutsioon tõi siin muudatuse, ja Peterburis võidi pidada igal aastal kongresse. Sügisel 1922 asutati Peterburis meie piiblikool.

Ja hoolimata kõigist tagakiusamistest ja raskustest levineb töö võimsalt edasi.

(„Jugendsieg“.)

„Minu Jumal kuuleb mind.“

Millised armsad sõnad! Waid neli sõna, kuid milline siju! Olen lugenud ilusamaid luuletusi, kuid ei ole neist kunagi leidnud ilusamaid sõnu, kui need: „Minu Jumal kuuleb mind.“ (Mitika 7:7.)

Sellega mõeldakse kirjatähelisel, et ta kuuleb mind tähelepaneliku kuulja kombel.

Keegi minu sõbrust käis ühel päeval terwitamas maest, usklikku naist. Ülestõustes äraminekuks, tänas naine teda soojalt selle hea eest, mida ta kõik oli naisele teinud.

„Minu sõber, mis head olen teile teinud? Ei ole ju peaaegu suudki avanud, et teid lohutada,“ ütles sõber.

„Nii küll,“ vastas naine, „kuid te olete nii sõbralikult kuulanud mind. Te olete nii kannatlikult lubanud mind wälja puistata mu südant teile. Ei ole palju, kes seda maldavad.“

Nii ongi. Snures hädas olevad inimesed wajavad ja igatsewad sarnast kuulajat, kes osawõtmisega maldab kuulata, mis neil on welda.

Isjand kuuleb meid meie hädas otsekusi kaas-tundlik sõber. Mõned inimesedki küll kuulewad, kuid mitte osawõttlikult. Sina jutustad neile oma

häda ja ahastusi, kuid sellest pole paremat kasu, kui oleksid seda rääkinud tuulde. Sina tunned, et sa pole saawutanud nende südamelekkku osawõttu sinu hädas.

Kuid kui sinul on mõni, kes nutab sinuga, kui siia nutad, oi kui hea on siis oma murestid kurta ja õhata, kui hea on siis minna kellegi juure, kes tunneb samal wiisil kui sinagi tunned, kes õhkab, kui sina õhkad.

„Ema,“ ütles ühel päewal wäike Kaarin, „mis pärast Mimmi-tädi ütles, et mina teen talle head? Kui ta istub ja nutab oma wäikse poja surma, siis olen mina waid läinud ta juure, pannud käed ta kaela ümber ja wõlnud, et ma teda armastan. Siis tädi ütles, et mina teen talle head.“

Just nii. „Nutke nutjatega.“ Selles on lohu-tust. Nii teeb Jumal. Ta kuuleb sind ja tunneb kaasa sulle.

Sina, Jumala laps, wajuta siis südamesse need sõnad: „Minu Jumal kuuleb mind!“ Tawita neid omale. Tuleta neid meele igal juhusel, ja need muudawad walgeks su pimedada tee.

Spurgeon.

Mälestusi C. Martensist.

Toome siinjuures C. Martensi pildi, milles lugejad võivad näha ilmuva jutustuse „Kristi all“ autorit. See ülesõde on tehtud ta Venest väljasaatmise puhul. Sain pildi w. Espenbergilt, kes olnud ta juures wabrikus raamatupidajaks mitmed aastad ning tunneb M.-i lähemalt. Alljärgnevad read on kirjutatud w. E. Noorte Elule, et oma poolt paremini tutvustada lugejale w. Martensi isikut. Oleme selle eest tänulikud. Praegu elab M. Ameerikas. E.

Ühte tingimist unustavad Jumala lapsed ja sulased tihti ja nimelt: „et nad truud oleksid“. 1. Kor. 4, 1—2. Meie peame sellest kinni pidama, sest et see on tähtis tingimine Jumala nõudmise ja ka tihti meie eneste igatsetud soovi täitmiseks: „et meie palju wilja kannaksime.“ Joh. 15, 5. Ei küsita meilt ükskord Jumala aujärje ees, kas meie Tema ärapästmisest ka küllalt ilusate sõnadega rääkinud oleme, vaid ainult, kas meie truud olime ja Temast üldse tunnistasime. Kui meie truud oleme, siis saab ka Jumala waim, kelle läbi saime meie Tema lasteks, meie sees tegutseda wabalt ja meid teha õnnistuseks paljudele.

Oma mälestustes wenna Corn. Martensi kohta, kelle wabrikus teenisin ja kellega üldse umbes 6 aastat koos olin, on mul peasjalikult suureks saanud see truu seijkukoht, milles tema oma Õnnistegijat teenis.

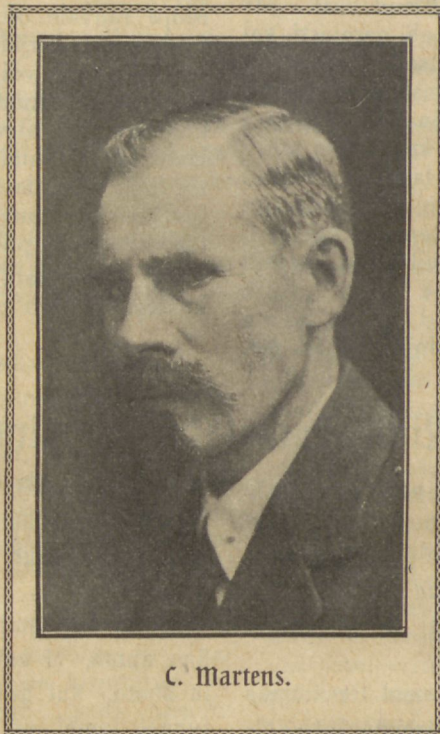
Õmestasin tihti juba 1916. aastal, kui olin veel üsna noor Jumala laps, kuidas tema peaaegu igal laupäeval, kohe pärast töö lõppu wabrikus, omale hobused ette panna lasti, et veel kufagile, wähest kaugele wene külla jõuda, et seal õhtul ja pühapäeval hingesid Isjanda juure kutsuda. Õmestasin, et tema järgmisel laupäeval jälle wälja sõitis, kuigi ta eelmisel korral poppide ja politsei käest peasa oli saanud wõi nende eest oli jooksnud, nõnda et oma kalosfid muda sees ära kaotas. Sealsamas oli ta jälle kartmatult walmis suure rõõmuga tunnistama Jumala suurtest tegudest.

Õfääraris suure pöörde tõi temasse weel 1919. aastal tema wangistus enamlaste poolt. Kui teda Jumal sealt imelikul wiisil päästis, siis jättis ta

wabriku teiste hooleks ja pühendas ennast täitsa jumalaringi tööle. Ta oli alati walmis tunnistama ja juuresolijad tihti imestafid, kuidas tema seda tegi. Ta täitis ülewalt saadud ülesande wiibimata.

Üks juhtumine, mis mul ifääraris meele jäänud ja mis tema töötamise wiisi hästi ifeloomustab, oli järgmine. Olime wenna Martensiga koos reifu peal ja ootasime ühes Kaukaasia jaamas oma rongi. Suur jaama ooteruum oli rahwast täis, istus seal ka palju komisjare ja kommuniste. Meie istusime ühe wäikese ümmarguse laua taga, sõime ja rääkisime neist ekswaist inimesist.

Ma ei märganud temas mingit arri- tuft. Korraga tõuseb ta plüsti, paneb mütsi toolile ja astub laua peale. „Terwitatud olgu rewolutsoon! Wana tsaarivalitsus on kukutatud, sest ta oli oma alused kõigutanud ülekohtu läbi. See pidi nii tulema. Ra piiblis leiame selle kohta aluse.“ — Ja siis näitas ta Ilm. 6 järgi, kuidas esiteks oli walge hobune — tsaarivalitsus ja siis tuli punane hobune ja mõök, wõrreldes seda enamliste walitsusega. Wõimu on neile antud Jumalast, kuid et need, kes punase hobuse seljas istuwad, rahu maa pealt ära wõtawad, siis antakse wõim teistele. Üranäibates teiste piibli-kohtade järgi, mis saab neile osaks, kes teistelt rahu wõtawad. Alguses ei mõistnud kuulajad, et siin mitte rewolutioonilise agitaatoriga tegemist ei ole, kuid kui wend Martens tähele pani, et nad teda ära tundsid, siis oli ta kiiresti ka-

C. Martens.

dunud. Aga ta oli neile õelnud tõe sõna ja ma usun kindlasti, et see on igawiku jaoks oma wilja kannud.

Jumal on teda palju tarwitada wõinud, et ta küll mitte suur kõneleja ei olnud, kuid truult ja kartmatult igal pool tunnistas. Sadabelt hingedelt olen ma tunnistusi kuulnud, kes tema läbi leidsid oma Õnnistegijat.

Tema oli üks kartmata tunnistaja ja meil on rohkem tarwis niisuguseid lihtsaid ja julgeid tunnistajaid, siis näeme weel, et see, kes pisku üle ustaw olnud, selle paneb Isjand üle palju. —

Õige puhkepaik. Hing, kes on leidnud Kristuse, ja Temas omab enda südametruusti ning osa, on ja jääb endasse jüwenuna wälise maailma ärewuses; ta jääb oma põhiolemuses rahulikult keset kõike ümbritsewat maailma rahutust; ta kannab endas oma elu keskpunkti ja ei tohi seda enam asjatult otsida petlikus maailmas.

Bekka Raattamaa kasvas armus, pikkamööda, kuid kindlasti. Laestadius jälgis uue sõbra elu isaliku rõõmuga. Erilisel arenemisel, omandades enesetunnet ja waba meelt wõis Bekka saada ärawalitud riistaks Jumala käes. Nii mõtles õpetaja. Wiimasel olid selged põhjused oma tööle jumalariigis. Ei olnud küsimus ainult ükspäi päästmises, waid et kogu ta elu muutuks teistelegi mida juuremaks õnnistuseks, igaiks oma annete järele.

Bekka ei olnud küll warustatud samade annetega kui ta wend Juhani. Kuid juba Bekka nägemine oli nagu omaette jultus. Tema, endine padajoodik (maru-joodik), kes oli laialt tuntud, efines seal nüüd tunnistusena Jumala päästwalt wäest.

Sama aasta sügisel kõneles Laestadius oma kawat-
 justest Bekkale. „Tahaksin, et reisiksid Juffasjärwele jutlustama seal mustadele paganaike.“ „Kas siis mind sinna, ma ei oska ju kuulutada.“ „Kuid sina saad minult jutlusi, mida wõid lugeda waljusti ette.“ „Ei oska lugeda kirjutust.“ „Olgugi, kuid seda peame siis nüüd enne õppima.“

Nii sai 43-aastane Bekka hakata algusest kui kooli-
 poisiks kunagi. Trükitähti oskas ta hädawaewalt raamatust weerida ühtejärge. Kuid palju raskem weel oli saada aru kirjutusest, eriti Laestadiusse käekirjast, seal oli ükskord juba kummalisi märke.

Kõige pealt anti talle ülesandeks kirjutatud aabits. Selle järel wõis ta selle abil uurima hakata üht õpetaja kõne kontsepti. Algusel läks terve nädal, enne kui sellega sai hakkama. Kannatus oli tihti peale lõppemas wägewal mehel. Kui ta siiski oleks saanud õõnjuda kirwe ja labida warre küljes — see oleks olnud hoopis teine asi!

Kuid Laestadiusel oli selle eest seda enam kannatuse kallist andi. Ja selle teene oli, et üks kontsept teise järele wõidi läbi wõtta Bekka kasuks.

Ometi kulus aeg selle aasta lõpuni, enne kui Bekka wõis alustada misjonireisi Juffasjärwele. Kuid kuna ta ise oli waene töömehes ilma oma waranduseta, oli Laestadius pannud Kaarefuan-
 tosse usklikule südamele aidata teda reisirahaga. Sellegipärast oli tal ainult 18 riifi taskus reisile minnes.

Juba ette wõis arvata, et teda nii wäga hästi wastu ei wõetud Juffasjärwele. Kõige pealt juba andis Bekka Raattamaa kogu olemuses üldiselt karuse mulje. Tal puudus jarnane peenetundelikkus kui see oli ta wennal Juhaniil. Ja lisaks oli ka sõnum ise, mida pidi kuulutama, karuse loomuga. Weel on alal hoidunud üks neist kontseptidest, mida Laestadius oli annud ligi talle. See on wäga huwitaw dokument sellest ajast. Ja siiski sisaldab see waid wäheste wälja-
 wõtte sellest „rahuterwitusest“, mida Bekkal oli ülesandeks wiia Juffasjärwe kogudusele.

„— Joomise, wiinamüügi ja maiste askelduste pärast pole teil aega nutta; wandumised on teie hom-
 miku- ja õhtupalwed, ja kui humal hakkab pähe, siis hakkawad teie filmadest woolama wihasemate madude piisarad — — — Te arwate endid olevat Luteri usus, kuid kas kätte te seda mööda? Kellel on Luteri uss

peas ja paganlik uss südames, sellel on pea taewas ja süda põrgus. — — — Kui wiinaaur tõuseb pähe, siis saab kurwaimgi oma nime kuulda. On temale auks, et inimesed nimetawad teda tunnistajaks oma kõnele: arwatawasti on nad joonud wennastusliikufid temaga, kuna nad kõikjal kannawad huultel tema nime.

Juffasjärwel kuuluse leiduwat aufaid mehi ja maailma tartu, kes on käinud „Wana Waari“ koolis 20, 30, 40, isegi 50 aastat ja õppinud jooma, kiruma, taplema, wiina müüma ja nulgima laplaste põtru pühapäewiti. Osa sajateleeb end põrgu wiinapõletamise pärast, isa ahwardab tappa neid, kes tahawad walit-
 sele ülesanda nende wiinamüümist. Ja nende kristlikude tegude pärast mõtlewad nad saada pastoreiks, kohtunikeks ja kubernerideks pimeduse riigis.

— — — Wõib aru saada, et wana Adam saab wäga wihaseks, kui teda ei lasta magada rahus. Kui keegi tahab katjuda ta pulssti, siis lohe kargawad ta pojad jalule, näitawad hambaid ja ütlewad: kafi oma teed, ja hull, ja lase me südametunnistus olla rahus. Küll me tunneme ristiusu tõdesid paremini kui sina. —

— — — Mis te sellest muretsete, teie kes olete oma hinge pantinud kõrgemale wiinakodanikule —.

Kõnda ei olnud siis Bekka Raattamaal mingi hõlbus ülesanne ees. Ta saigi kannatada palju pikkamist ja häbi. Ometi koguduse tolaeagne hingekarjane, Jngemar Lindstedt wõttis teda wastu hästi ja toetas ta karuskuse piüdeid. Samuti tagawara-misjonär E. J. Grepe, kes oli siis Juffasjärwel, sai nii sügawa mulje selle lihtsa rahwamehe awameelsest tunnistusest, et ta pikapeale liitus laestadiuslastega. Nii siis pidas ta seda talwet ise oma uusjünni ajaks.

Kewadtalwel 1847 tuli Bekka tagasi Kaarefuan-
 tosse — sugugi mitte ilma wõidurõõmuga. Kindlasti oli tal huwitaw reisi kirjeldus jutustada oma isandale ja waimulikule isale Laestadiusle.

Seati tokku järgmine reisi-
 pmaan. Reisi eesmärgiks seati Tarentö, mis sel ajal oli Pajala abikogudus. Bekka sai nii moodi warustuda uuele tuliproowile, sest kuulduje järel olid tarentölastel juffasjärwelastest hullemad.

Sellest ei tulnud sellel aastal ometi midagi. Bekka kuulmine oli wiimasel ajal niiwõrt nõrgenenud, et tagasitulles Juffasjärwelt ta ei kuulnud muudu kui kõrwa karjades. Ja lõpuks ta jäi päris kurdiks. Arst seletas, et see oli wanuse nõrkus.

Kuid sellega Bekka ei leppinud. Kut kord Jumal oli päästnud teda ja tahtis tarwitada teda oma teenistuses, siis ei olnud kõigewägewamale Jumalale sugugi raske anda talle jälle kuulmist.

Kõige raskem oli istuda kirikus wõi koosolekus jaamata ainukestki sõna oma näljasele hingele. Siis tundus nii nagu oleks kannatus juba lõppemas.

Kuid nii ta loeb ühel päewal Joh. 15:7: — „Kui te jääte minusse ja minu sõnad jääwad teisse, siis palute teie, mis teie iial tahate, ja see peab teile sündima.“ See sõna anti ta kätte kui wõti. Ta palus ja uskus, uskus ja palus.

Ja kui ta järgmisel pühapäewal istus kirikus,

rõõmustas ta hing tänutundes psalmi helinaist ja kuulutatud sõna sai taas walguks ta teele. Ta usk ei olnud jäänud häbisje. Ta kuulis jälle. Ja imelik on, et laulu ja jutlust ning waimulikku kõnelust kuulis ta paremini kui muud juttu.

Nii läks ta reisirile Tarentõsse uuel aastal 1848. See ei läinud jõudsalt, sest wahapeal olewais külabes tahtis ta ka kuulutada sõna. Sellepärast just sõnum taft jõudis Tarentõsse enne teda ennast.

Kui ta siis järele saabus, sai ta hädawaewalt forterit endale. Enda „puhta õpetuse pärast“ nad kartsid kaarefuwantolase wäärõpetust.

Siin tarwitatakse tõepoolest Jumala elawat sõna, mõtles Pekka, ja walis ühe Laestadiuse soolajemaid ja paremaid jutlusi. Sündis hääletu waius, kuni üks teise järele kadus ufte poole.

Ja samal õhtul tõusis sarnane wiha ja torm kuulutaja wastu, et ta ise arwas paremaks raputada Tarentõ tolmude jalgelt mida kiiremini. Kuid see oli hõlksam welda kui teha. Eune seda weeti teda tukkapidi ja peksti. Tundis isegi suure püssi hoopu selga, mis siiski ainult purustas ta kasukat. Ja istudes juba oma Lapi reel, põdra kiirustades minekule tundis puuhälge winguwat kõrwade ümber. Saatid püssikuule talle järele.

„Ei olnud päris asjata seegi reis,“ ütles Pekka Raattamaa hiljem ühes oma kirjas. „Sest juba aasta pärast sain sõbraliku kutse tagasi tulla.“ Ja aastate kuludes on seal sündinud kaunis Isjanda põllumaa paljude igawikulilledega. Palju Isjanda wiinamäe töölistigi on sealt wälja läinud.“

Pekka Raattamaa oli küll see L. õpilane, kes kõige

jobiwamalt wiis kohale ta käse. Kogu ta isik, ta hääli ja waatekoht jobis rohkem Siinaile kui Taaborile. Ta oli ja jäi käju kuulutajaks. Ta omandas omale Laestadiuse sõnad ja jutlustamiswiisi sedawõrt, et hiljem kõneledes ilma kontseptita, omast tagawarast, wõis kergesti märgata, kelle koolis ta oli käinud. On neidki, kes waidawad ta wäliselt näojoonteski meele-tuletanud lahkunud praosti.

Pekka ei saanud warjata oma mõtteid kaunistawate sõnade taha. Kord istus palju usuwendi koos. Taluperemees tuletas wõõraile meele läinud headest aegadest, millal waim liikus, „sest mina olen olnud usklik ligi 40 aastat.“ — „Usklik 40 aastat!“ hüüatab Pekka, „ja weelgi on südametunnistusel põdra wargusi! Kuidas seda mõista?“

Rektor Kersstedt Upsalast sai kord printses Eugenielt ülesandeks käia waatamas misjonikoole Lapimaal wõi panna alus sarnasele tööle. Sel reisil jõudis ta muu seas kaugele Kaarefuwantoni a. 1883.

Õja kohalike elanikke oli kutsutud kiriklasse, et kuulda Kersstedti terwitusi ja plaane. Muude hulgas oli ka Pekka, kes sel ajal oli igapäewane wõõras kiriklas, sest asus ta ju kirikla toas. Tulles sisse uuris ta wõõrast pealaeft jalatallani.

Õsitanud oma asja Kersstedt ütles: „Muudugi saan ma wiia terwiseid printses Eugenielle ja welda rahwa tänu talle selle eest, et ta toimib usuelu lewitamiseks ja alustamiseks teie keskel?“

Pekka R. wõtab siis sõna ja wastab: „Wiige printsesile terwiseid, et usuelu on siin maal nii palju kui kodus tarwis, kuid jahudest on puudus.“ Delbafje, et Kersstedt oligi saanud sellele kartmatule mehele kottitäre jahu. (Järgneb.)

Risti all.

C. Martensi mälestusi wanast ja uuest Wenemaast.

Tõlk. D. W.

4

Weski õnnistamine.

Ei olnud õigeusu-waimulikud alati waenulised meie tege-wusele. Olen näinud, kuus murdufid preestrid jumalajõna mõjul, kuidas nad kahetsefid, et olnud halwad tarjased kogudusele. Sageli oli waid teadmatust, mis tegi neid pimedaks pimedate juhatajaks. Kui neid tabas jumalajõna, siis nad ehmuifid ja alandufid tõe ees. Ent põõrnud olla polnud neil kerge. Õigeusu-kirik kallis preestreina küll joomareid, wandujaid ja kõlbluse-tuid, ei kannatanud aga waimulikke, kes omasid tõjise elu Jumalast.

Eune ilmafõda piistitati 3-i lähedal weski, ta ofanikuks oli ka teegi waimulik. Ehitusje alustamiseks sõitfin 3-i, ja too waimulik kohtas mind raudteejaamas. Ta wiis mu oma maija lõunatama. Oli küll paastuaeg, siiski täitfid liharood lana. Üksel seifis waht: ei pidanud ükski segama keelatud söõmaaga. Ka naabriküla preester naisega olid kutsutud. Sõin kõigest, ent ei joonud. Teised neli olid peagi wiina mõju all, nende ülalpidamine jäi ebameeldivaks.

Õõbifin jama. Warahommikul äratas tugew koputamine naabertoa afnale mu uuest.

„Jafte, isafte, tulge, mu laps sureb, õnnistage teda.“

„Ka õõfel ei lasta magada,“ urifes waimulik, põõrdus teise küljele ja magas edasi. Kui uuesti koputati, sõnas ta:

„Ma ei saa tulla!“

Wafkis wähefeks, siis koputati nii tungiwalt, et ta pidi tõusma. Tuifudes wäljus ta ja oli juba tella ühekats tagasi.

Poole aasta pärast, mil weski seifis walmina, saabus mulle telegramm waimulikult, et tulefin weski õnnistamisele. Sõitfin.

Mind paluti pidustusjeft oja wõtta. Andfin nõõsoleku waid tingimusel, et ka mul lubataks weskit õnnistada.

„Kuidas te seda teete?“ küfis preester imestunult.

„Wäga lihtsalt ja heade tagajärgedega,“ wastafin.

„Kuidas, kuidas?“

„Lõen imimesiit, kes ehitafid maja kaljule, ja teifif, kes ehitafid liiwale. Siis kõnelen seft, ja talunikud wõtawad sõnad südamesje. Seft tuleb õnnistus teie ärile, omate palju õnne, ja teie koguduseliikmed loobuwad warastamast.“

„Suurepäraline! Seda ma tahan, ma luban teid teha, kuidas soovite.“

„Weel üks tingimus!“

„Mis weel?“

„Helistage kella homne hommikul, siis tulewad kõik külalainifud, kuulewad, mis ma räägin, ja wõtawad õnnistamisjeft oja.“

Nii tehtigi. Kellade helifedes ruttafid talunikud naiste ja lastega kohale. Õmus jällegi naaberküla waimulik, tulid diaakon ja salmilaulja.

Täielifes ametirietufes käifid preestrid weski läbi, mina nende järele. Suurte roheliste luudadega pirititi weft weski, kottidele ja masinaile ja lauldi:

„Jesand halasta meie peale!“

Pidufõõgi järele teatas waimulik kogunenud rahwale:

„Nüüd räägib härra W. teile midagi huwitawat.“

Eugeni Matt. 7, 13 ja kõnelesin kaljust Jeesusjeft Kristusjeft. „Õõif, mis ei ole ehitatud sellele kaljule, seifab liiwat ja kuulub pimeduseriiki. Ent kaljusseifjad omawad igawese elu,

pattude andestamise ja kindluse õndsatsaamises." Kõnelesin talle. Ükki katkestas preester mu kõne ja hüüdis väribees: „Pea, mul on midagi velda.“ Ta tõstis käed ja rääkis liigutatult:

„Mu armsad kaaskodanikud, on tõsi, mida räägib see mees. Ei mina ega ta teised pole teile seda õpetanud. Kui me ei seisa tol kaljul, siis hukkume. Arge arvake, — ta jättas käi kõrgele tõstes — „et aitavad need laiad varukad, et mees, kes kannab neid, on parem teist. Ka need juukses ei tähenda midagi. Nende kandja ei ole teist parem. Kui ei pööra meiega, hukkume kõik. Meie kirikuelu on sunnud tteremoonia, ta sünnitab vaid surma elu ajemel. Teda piirab aukline müür, ja sealtpoewad wargad, joomarid, abielurikkujad ja tapjad sisse. Olme wõimetud asja muutma ja hukkume kõik, kui me ei ehita kaljule Kristusele.“

Diaakon ja teine preester tatistafid teda edasi rääkimast. Jattafin kõnet ja lõpetafin wiimaks palwega.

Nipalju kui mul teada, wallandati waimulik kohalt.

Ametireiðid.

Meie wäike ettevõtte tegi neid wajaklikuks. Kõigil noil reißidel külastafin wene kogudusi. Mu demees ei olund sellega alati rahul, sest jään kauaks ära, ja ärilijest küljest waadatuna oli tal õigus. Ent ma ei wõinud teist. Zimeisi Zeeufuse wõita oli mulle tähtsam äritegemisest. Just reißid wõimaldasid ka kõnelda üffituga, neid juhataba selle ühe juure, mis on waja.

Ühel päewal ilmus meie wabrikusse reißija — R. sinna montöör Moskwaft. Ta jättis meile oma kaupade hinnakirja ja palus osta neilt tarwisminewaid masinaid. Pea jõitimegi demehlega sinna. Meile näidati kõik, mida näha soowisime. Selgus, et montöör oligi ise wabriku omanik.

Sahfelt kutsus ta meid lõunajõögile. Mu demees läks peremehlega ees, mina sammujin wiimajena läbi jõögitoa. Seal lõikas perenaine kapi ees leiba lahti, kapis aga lebas lahtine piibel, millest ta luges innuga, ega pannud mu tulekut tähelegi. Astufin taja lähemale. Ta ehmus mind nähes, mina aga ütlesin:

„Arge ehmuige, see on ainus raamat, mis annab kindluse igawese elu juhtes.“ Ta waatles mind imestanult, waikides.

„Kas ufute, et ses raamatus on jõund?“ küfifin.

„Jah,“ ütles ta, „seda ma ufun, ehkki mitte igale inimesele.“

„Kas olete ju mõelnud sellele, et peate jurema ja Jumala ette ilmuma?“ küfifin edasi.

„Jah, aga kes te siis õieti olete?“

„Seda ütlen teile pärast,“ andfin wastufeks, „enne tahame selgufuse jõuda, kas te kuulute Jumala riiki.“

„Ma ei tea, tahafin küll sinna kuuluda!“

„Kas palusite sellele pärast?“

„Jah, jageli!“

„Kas aitas?“

„Ei!“

„Ufute, et Jumal andis ainnujõundinud Poja, et ükski, kes ufub temasse, ei pea hukka saama?“

„Jah, seda ma ufun. Mul on aga nii wähe aega piiblit lugeda, meil käib palju külalisi, alaline rahutus.“

„Aga teil on aega surra.“

„Jah, eks peab aega olema.“

Wõififin, et mul oli tegemist otfiwa hingega, läfjime kõrwaltuppa ja palusime.

Kui tulin mõne aja pärast jälle Moskwasse, leidfin jama naise ja ta tütre õnnelikude jumalalastena. Warsti pööras ka mees, ja ma saime headeks sõpradeks. Nad külastafid meid jageli, itta palus mees kõwasti, laulis häälmeel ja kiitis Jumala halastust.

Nastal 1913 jain nende pojalt, kes teenis kaitewäes ohwitserina, meeleheitliku kirja. Seesmistest wõitluste tagajärjel oli ta otjustanud oma elu lõpetada. Et mind kodus polnud, oli mu naine kirja awanud ja siis ohwitserile telegrammi saatnud palwega, et ta tuleks M-i. Särginine kiirrong tõigi ta meile. Saabusin mõni tund hiljem, ega teadnud asjast midagi. Minuga jõitit jõitit jutustaja D. Astufime maija, seal tulid mu tüelwed mulle wastu ja ütlesid:

„Taja, taja, ema palub!“

Wõõdukes üffest kuulime, et mu naine palus ifand R. pojaga. Astufime sisse ja põlwitasime samuti. Ohwitser tuli ufule ja tänas Jumalat ta imelikude teede eest.

Sõja puhkebes oli ta üks efimeisist, kes läks wäljale. Kor-duwalt kirjutas ta kogutud imeliisist kaitsemisist. Paremal ja

„Ükki katkestas preester mu kõne . . .“

pahemal langeid seffimehed, ent tema seifis. Suure innuga ewangeliseeris ta jõawaelaste keskel, ehkki see oli keelatud ja ta peale kaebus tõsteti. Ei olund teist ta ajemele panna, sellepärast lükati kaebus ifka edasi ja unustati wiimaks rewolutfiooni keerises. Nüüd külastas ta jälle omi wanemaid ja ka meid M-is. Hiljem ta abiellus kellegi Lõuna-Wenemaa ufulise liikumise juhi tütreaga.

Rewolutfiooni ajal wõitles noor R. walgekaartlaste ridades. Nende langemisel põgenes oma wäeosaga Rumeeniasse. Ta naine jäi Wenemaale. Külastafin teda, ja ta palus mind abiks olla, et ta saaks mehe juure Rumeeniasse. Mees oli talle kirjutanud, ta tulgu D.-sse, ja seal ta wõimaldab talle ülefõidu. Ta reifis kohale ja ootas.

Ohwitser saatis talle D.-sse järele. Saadetu ei tulnud tagasi. Ta saatis weel teise. Ka see ei tulnud enam, nüüd ta saatis kolmanda. Pifa ootamise järele ta otjustas ise minna. Sõites üle Donau kohtas ta teise paadi, mis tuli Wenemaalt ja jõitit Rumeeniasse. — „Mit, wiif on wõimalik läbi pääjeda,“ mõtles ta, „ei ole hädaohtu.“

Märkamatuft möõbus ta efimeisest ja teifeft wahipostist, ent kolmanda juures wangistati ta ja anti G. P. U.-le üle. Raks kuud ta istus D.-s, siis ta saadeti Moskwasse. Elujäämifeks ei olund tal kui ohwitseril lootust. Kuus kuud oli ta Moskwa wanglas, ilma et ema, ded ja naine olefid jefst teadnud. Rohus pehendas surmaotfufe, ta saadeti Siberisse Leena jõe ääre. Ta tehniliste teadmiste pärast anti mootorpaatide parandamine ta hooleks. Siin ta teenis kolmkümmend rubla.

Wahapeal oli ta Moskwasse kirjutanud, sealt saatis ema weel kümme rubla. Nüüd ta muretjes endale pass'i ja otjustas Rumeeniasse tagasi põgeneda. Õnnelikult saabus ta Moskwasse ja ilmus ifhel hilifil õhtul ema ja õdede juure. Nad ehmuifid, jäid aga waiifeks, et mitte äratada kaaselanikkude tähelepanu.

Sommikul muretses öde talle sõidupileti Kriewini, ja sealt jõudis ta jälle Donau ääre. Pimedal ööl hiitis ta wahipostidest mööda. Jõe ääres kaldal wabastas ta rõivaist, sidus kimpu ja hüppas siis sügawasse wette. Nagu ta meile hiljem kirjutas, oleks ta peaaegu uppunud.

Dotamata ja wigastamata jõudis ta Rumeenias naise juure, sest tema oligi sõitnud üle Donau tol ööl, mil mees sõitis teises paadis Wenemaa poole.

Revolutsiooni hirmad.

Revolutsiooni lained löid üle maa; ka meie kogesime M. is juuri muudatusi. Wabrikud, ärid ja elumajad wõõrandati, jäid kohale waid üksikud jõukamad elanikud. Kes sai, põgenes, et päästa oma elu. Peagi lõppes toidumoon, ja pikkaes ridades seisime kaupluste ees oodates hädatarwilikku. Uus walitsus

... Keegi raudteetöeline, relwad käes — käsutas: „Heitke kõik kummuli!“

oli üheksapäewane, kui ühel ööl koputati me uksele. Awasin. Sisje astus salk sõdureid, kohtu poolt saadetuna. Meid aeti afemeilt ja majast. Väljas oli külm, sest oli weebuarikuu, ja naine lastega wärisesid külma ja hirmust, ent sõdurid ei tunnud halastust. Pidime jätma kõik ja astuma tänawale. Palusin tuba, kui wõeti mult mu oma maja, — nemad waid naersid.

„Siis laske mind lahti, otsin ise.“
„Teil polegi õigust elada, peate külma käes surema!“ oli hirwitaw wastus.

Naine ja lapsed hakkasid nutma ja paluma, ja wiimaks lasti mind wabaks. Läksin linna esimehe juure, — õppimata tööline mu wabrikust. Kui tulin ta juure, löi ta filmad maha ega julgenud mu otja waadata. Palusin tana, siis andis ta mulle wiimaks loakirja katusekambri kasutamiseks. Astusimegi meile määratud ruumi, ja oma suureks üllatusjeks leidime sealt umbes kolmkümmend inimest eest. Ja meie kuus tulime weel siia. Jattus waewalt ruumi lehada ükssteije kõrwal. Oli raske olla äkki nii wilets, koduta, rahata, oma koldelt eemale aetud. Mõistab waid, kes jama läbi elanud. Ei olnud meil afemeid ega toole. Läksin järgneval päewal sõnalausumatalt majja tagasi, ja pannes elu kaalule tõin tarwilisema. Häda sundis mind jeks. Mind ei pandud tähele.

Teisel õhtul tulid ratsanikud ja kutsusid mu wälja. Mõne mehoga, nende seas ka mu naise isa, aeti meid linnast wälja.

„Kas näed, nad wiiwad meid huffamispaigale?“ jostistas üks meestest mulle. See mind ei erutanud, sest mus asus sügaw rahu, ja ootasin põnewusega, kuidas Jumal wabastab meid. Kartust ma ei tunnud. Kadusid wiimased majad, linn oli me selja taga. Mõistime, et lähme surma, ja wist kõik õhtasid Jumala poole. Korraga käsutas saatja:

„Peatus!“

Wahid pidasid nõu, siis kästi pöörata, ja meid wiidi linna tagasi, kus meid pandi kinni kütmata tuppa. Teisel hommikul said mu omased teada, kus oleme, ja töid meile einet. Muudugi piüüdis nad kõik teha meie wabastamiseks, ja kats meie sealt wabastatigi suure summa wastu. Mina aga jäin.

Rahe nädala pärast saime ühel õhtul käu wõtta kangid ja labidad: linna taga pidime ühes aias kaewama haua kolmeteistkümnele inimesele, ja seda rahe tunniga. Muld oli kwiitõwa, tuli tükk tüki järele lahti raida. Wäsiime. Tõugetega sunniti meid tööle, kui lakkasime jõuetuse sunnil kaewamaist. Rahe tunni pärast oli waewalt pealmine maakoos kõrwaldatud, siis aeti meid jälle tagasi.

Oli selge, sel ööl jurmatatse kolmeteistkümme meest. Aga keda? Kell oli kümme, — ükssteist. Piüüdis juhtida inimeste mõtteid igawitule, ent jurmahirm waid waldas meeli. Seal kogesin hirmsa tõsiasja, nägin, et jurmakartuses on inimene wõimetu hingeõndjusele mõtlema.

Kestööl awanes üks, kerge mulle tuntud raudteetöeline astus tупpa, kummagis käes relwa hoides. Ta karjus hirmsa häälega:

„Heitke kõik kummuli!“ Täitsime käju filmapillkelt. Siis kirjendas ta:

„J, tule wälja!“

Surmahirmus haaras too mees minust kinni, sõnalausumata, ent jalad ja relwad löid ta küljelondid sisse, teda peketi, kuni ta lebas peaaegu mõistusetalt. Siis seoti ta käed hirmsal wiisil selja peale kinni, ei wõinud enam pealt waadata. Seal hüüdis waene kannataja:

„Korneli Jakowlewits, päästa mu hing!“

Tõusju maast. Mulle karjuti, et peaksin jälle maha heitma, ent mina ütlesin:

„Ei! Teie ülesanne on inimesi tappa. Minu ülesanne on hingi igawitku juhutada. Ma ei täida teie käsku!“

See kindel wastus pani nad waitima. Waest meest aga piinati weel me afna all, wiimaks tegi pauf ta elule lõpu. Siis wiidi teine, kolmas, kõik kolmeteistkümme. Nii kestis 14 ööd ühtejäre. Esimehe õõ koledusti ei tarwitsenud meil enam waadata, sest pärast hutati wange teisiti. Wiimaks tohtisju ka mina omakste waewa mõjul jätta too hirmsa paiga.

Mida tundsim? Lubage, et waitin seft. Tean üht, Jumal on lugenud piisaraid, näinud werejõekesi, mis revolutsiooni ohwritena niitufasid maad. Ja Tema teeb on mõistmatud. Ent kogetud hirmude järel waatame weel enam kui enne ta riigi täiusse, kus ei ole häda, ega kirjendamist, ega piisaraid. —

Kellel weel tasumata „Jõuluõhtu“ eest ja „Noorte Elu“ möödunud aasta arwed, — palume seda peatselt teha. Talitus.

Blankenburgi alliansi-konverentse tuli alles aastal 1897. Siit maani ta oli selleks takistatud saanud Berni sisseõnnistamise pühist, mida ta meeleldi külastas ja mida peeti samal ajal. Nüüd ta pidas aga tähtsamaks kaastöötamist võimsalt edasi püüdmal Blankenburgi alliansi-konverentstil. Muidugi ei piirunud ta töö kaugeltki ainult Schveizi ja Saksamaaga. Prantsuse elavate ewangeeliumi-ufulistite ringes ta oli alati rõõmsasti termitatud külaline. Üle kanaali ta reisis igal aastal vähemalt ühe korra. Peale selle ta käis sageli Ameerikas, ja reisis kaks korda ümber terve maakera.

Et hoiduda merehaigusest, ta meetis sageli ööd laemalael, mähituna oma kasukasse ja soojesse vaitseesse. Siis waatas ta sageli taemalaotuse poole, ja sõnad Jesaja 40:26 põlesid ta hingel: „Tõstke üles oma silmad kõrgesse, ja waadake, kes on loonud neid ja saadab välja nende sõjawaie aru pärast? Ta kutsus neid kõiki nime pärast; Ta jõu ja tugewarammu pärast ei puudu neist ühtainust!“

Eriti meeleldi ta teenis kõigil neil mail misjonäre, pastoreid ja jutlustajaid, üldse mitmesuguste kutsuiga jumalariigi-töölisi. Sellised wendade konverentsid olid talle ta elu haripunkteks.

Ra noori ta rõõmustas meeleldi edasijuhatama sõnaga. Kui teda kutsus ta sõber krahw Pückler, Berliinist, Saksa Kristlikkude Üliõpilaste-Ühingu (D. C. S. B.) esimees ühele üliõpilaste konverentsele, siis ta püüdis võimalikult tulla. Unustamatuks on jäänud paljudele, kuidas ta aastal 1898 kaheksandal D. C. S. B. konverentsil Eisenachis refereeris teemi üle: „Mille läbi edendatakse jumalikku elu inimeses?“

Kui professor Müller edasi kõneles referaadi üle, jutustas ka Stockmayer weel oma eluloost, kuidas jumalikku elu algas.

„See oli,“ nagu keegi osawõtja ütles, „püha tund, et mulle tundus, kõikide südamed peaksid põlema hakkama jumalikuist waimutulest. Paljudel üliõpilasil awanesid huuled, ja nad jutustasid südamliku awameelsusega ja võimsalt kütkestawal wiisil Jumala teest nende südamedele juure. Siis alandusid põlmed Jumala ette austades Ta imetöid.“

Stockmayeri kõnede mulje selliseil konverentsel oli üldse nii sügaw, et kuuljad seisis weel kaua ta sõnade mõju all. Mõnikord oli mõimata, et keegi teine mõiks kõnelda tema järele. Siis läksid laiali suured rahwahulgad vaikelt ja norus peadega. Paljudel olid pifarad filmis, ja warjulised kohad konverentsi maja ümbruskonnas mõisid tunnistada neist pühist lugudest, mis juhtusid südamedele sügawustis. Stockmayer oli kõnemeister, aga ta hoidus harjumise läbi omandatud osawusest. Ta kõneles nõnda, kuidas Jumal andis talle. Mõnikord jündis see peaaegu kuimalt. Suuremalt jaolt tuli üle prohwetlikku tunnistuse Waim ja ta kõne tõusis, mitte hingelise, aga ülewalt seft hingedhust mõjutatud waimustuse*)

Otto Stockmayer.

Jeesuse Kristuse tunnistaja ja järelejäija
Alfred Rothi järele Joh. Sarow.

kõrgustikele. Ta hääli oli siis nagu kaugelt kostum pikse müristamine. Waimumõök wälkus — aga ta ei wälkunud üksinda, waid tungis jüdamele sissewusse ja pal-

justas terve elu. „Mulle tundus,“ ütles kord keegi pealtkuulaja, „nagu torm oleks puhunud kohisedes läbi metsa. Ma ei oleks uskunud, et niipalju kuivi oksid oli mu sisseelu-puu küljes. Üks murdus teise järele ja wajus raginal põrmu. Do, kui sügawasti, jah nii sügawasti sain ma alandatud iseene ees!“

Kes waatles koosolekut, milles kõneles Stockmayer, mälestas Albert Knappi sõna oma sõbra Ludwig Hofackeri jutluse kohta:

„Kuuljate pead wajasid norgu sageli tahtmatult Waimu wäe ees, mis lehwitas majesteetlikkude tiibadega nende kohal, ja ma mälestan hästi, kuidas wõrdlesin neid seekord lainetawa wiljapõlluga, kus wiljapead norgu wajuwad, kui tuul puhub nende üle tugewate puhanguina.“

Eriksed haripunktid olid, kui Stockmayer kõneles Jumala Talle aust, ehk Jesaja 40. peatliki lõpust, ehk Jes. 50, ehk elawast ja wägewast jumalafõnast Ebr. 4:12 järele ja teistist tuumkohtest. Ra kui ta kõneles elust, kus usaldatakse Jumalat ja siis sõnu tarwitas. Kas peaks küll tulema siin maa peal, meie kogudustis, perekonnaelus niisugune torm, kui taewane Jsa ei juudaks tüüri pidada ega laewa juhtida? — Mitte trossides, mitte iseteadwuses, palju enam rääkimatus rõõmus, waadates Temale, kes pole armu annud oma ainuüündinud Pojalegi, waid on Ta ära annud minu, sinu ja meie kõigi eest, kellest apostel ütles: „Kuis ei peaks Ta samaga meile kõik armust andma,“ ja waadates pühakirjale, Jsale, keda ma tunnen weel litg wähe, keda ma aga küllalt tunnen, et praegu siin wõin kõnelda, tunnistan ma: „Iialgi, iialgi, iialgi! Mu Jsa istub tüüri juures!“ —

Oli ta annud ära sõnumi, läks ta vaikelt minema. Kuuljad ei pidanud enam rääkima taft, ta põgenes nende eest, seft ta ei otfinud inimeste au, waid püüdis austada oma Jsandat Jeesust nende seas. Ta teadis, et inimeste wiiruk tumestab inimest ja wiib välja ta Jumala ligiolust, sellepärast astus ta, kui mõis, koosoleku jaali tagaukse kaudu välja ja läks oma tuppale. „Wiimaseil aastail,“ jutustab J. Better, „olen sageli tohtinud teda saata. Seal mõis ta üelda mulle: „Eks ole tõsi, ja walmad, et inimesed ei tüüta mind peale mu teentistust.“ Oh kui juureks on saanud see mees mulle! Do, kuidas ma olen häbenenud, kui nägin teisi jutlustajaid, kes segasid endid peale koosolekute inimeste sekka ja ja kerjasid seal lahket waadet ehk käepigistust! Seda ei ole teinud armas wend iialgi. Ta põgenes inimeste eest ja tuli tagasi oma Meistri juure. Seal lasi ta enefe jalgu pesta, et maailma tolm ei takistaks osadust igawese Jumalaga. Hingelise olemuse üle mõistis ta walju kohut.“

(Järgneb.)

*) Sõna „waimustus“ ta ei armastanud. Ta pidas seda, mida see wäljendab, wäärtusetuks Pühawaimu aicaineks, „hingeli-

liseks õletuleks“. Ma tarwitan seda sõna ainult sellepärast, et mul pole paremat.
Autor.

KODUMAA TEATEID

Tegev- ja poolehoidjate liikmete võivad ühingu tellida liitnult hinnaga 2 senti täht eht 1,50 f. jada. Muretsegu kelle meel pole.

Piiblitlugemise teemiraamat on leidnud head vastu võttu ja hindamisi mitmete poolt üegi väljaspool meie piiri. Praegu on nad kõik läbi müüdnud. Tarvitage jeda ka piiblitundide pidamiseks.

Juubelikonverentfi puhul ilmub ka „Noorte Glu“ selle kohaselt pildirikkana ja sisaldab ülekaadet C. E. tööst meie maal. Tellige jeda rohkest lewitamiseks. Olgu see juubeli puhul teie heameeleline ohver Jumalale.

Wend R. L. Marley tegi pikema misjonireisi Rootsis.

„Noorte Glu“ luuletiste õhtu korraldas Tall. S. R. C. E. ühing weebnariil, millest osavõtt oli haruldaselt juur, nii et kõik sissegi ei tahtnud mahtuda. Üks osa teina oli deforeeeritud „Noorte Gluga“ algusest käesoleva ajani.

Refereris S. E. Sawing: „Noorte Glu luuletisi“. Referaat oli selge ja ülekaatlik, mida wahepeal ilustasid deklamatsioonid ja koori etteantud laulud, mille sõnad „Noorte Glus“ ilmunud luuletisist ja viisid kompioneerimud: D. Usman, Helor, A. Tilt. Ka soololaulud ja duetid ei puudunud. On nii tähtis, et meie muusikainimeste pere aasta-aastalt rikastub uutega, kes walmitis kändma senti jõddis olnud ala — oma algupärasit muusikat.

Lõpuks kõneles w. P. Sink „Noorte Glu“ tekkimisest ja ta õnnistusest. Müüdi odavamana hinnaga endiseid „R. E.“ numbriid traktatidena lewitamiseks.

Oleks hea, kui teised ühinguud ka püüaksid sarnaseid referaatideid korraldada.

Siidujuhataja on teinud wahepeal reise Saapsalu, Maarbu, Põltsamaale ja Kuila.

Reisijekretär w. A. Pitkjaan on töötanud Paides ja koosolekuid pidanud Sargweres, Koigis, Udaweres, Põltsamaal (viimases töötasid mõlemad wennad jeltis, pidades ka juuremaid koosolekuid leerijaalis rohke rahwa osawõttuga), Martnas ja Noarootsis.

Paluge wendade ja nende töö eest! Paluge ka muu tööjõude Jõsandalt. On praegu märgata suurt igatust igalpool Jumala sõna järele.

Waimulik kontsert peetaks, kui Jumal aitab, juubelikonverentfi puhul ülestõusmispihil Tallinnas. On lahkelt vastu tulnud ja jeks otstarbeks lubatud Niguliste kirik esimese piika õhtuks. Esinewad ihend. laulukoor Usmani juhatusel ja mõid olla laulab ka w. P. Altila Soomest.

Tall. S. R. noorte laulukoori poolt oli Randwere koolimajas kontsertkoosolek, mis õnnestus hästi.

Traktatidena lewitamiseks on waga kaaluliku „Noorte Glu“ mõõddunud aastakäitude äkstinumbriid. Neid saab talitusest odavamana hinnaga 5 senti täht. Tehke misjonitööd ja telige juuremal arwul. Neid on hea postiga saata siis oma sõpradele ja neile, kelle saatust teie südanel.

Euroopa C. E. liidu ja üleilm. pühapäewakoolide liidu juhataja James Kelly Inglismaalt külastas Eestit 14.—16. märtsil. Laupäewal 15. sept. oli Sinises Nistis koosolek noorte'le ja pühap. juuremal koosolek ppf. lastele Weereni tänawal Metodisti kirikus.

„Jundus Jõsariot“, Peeter Singi woem, ilmub ülestõusmise pühiks. Raamatu hind 15 senti; juuremal arwul %/.

VÄLISMAA TEATEID

Üns „Kristus“ kinonäitlejaks. Teoskoopide suur India prohwet ja teine Kristus Krishnamurti on lehtede teatel õnnestunud üle minna filminäitlejaks. Ta olemat palgatud Holly-woodi, kus ta ühe heliifilmi juhtimas osas esinewat.

Kui paljud aga jumaldasid teda tõelise Kristusena!

Lõuna-Prantsusmaal oli suur weeputus. Kõneldaske 700 uppunult. Tuhandes jäid peawarjuta.

6. märtsil oli üle maailma korraldatud töötatõõliste päew. Peeti rongikäike ja koosolekuid, millest Ameerikas mõnes linnas kuui 100 tuh. inimest osa wõttis. Oli ka weriiseid kottupõrkeid politseiga.

Mahatma Gandhi, India rahwuslaste juht on esitanud India aselunigaale ultimatumi, milles nõuab Indiale iseiseiswust.

Sooma misjonärid tapeti Hiinas. Soome Rootsi wabafiriku naismisjonärid Ingman, Kajander ja Hedengren, kes jattusid wangi röõwõlõte kätte, on Reuteri teatel weebnariikuus

ära tapetud. Eõith Ingman oli Soome endise peaministri tütar. Paluge meie töõtegitajate pärast seal, et Jumal warjaks neid segastes aegades!

104 inimest elusalt jõõeks. Lõuna-Korea sadamalinnas Shinkais puhkes ühes kinos etenduse ajal tuli, mis peaaegu filmapõõhelt fogu hoone haaras. 104 inimest hukkus tules ja umb. 100 sai haawata.

„Rääkitw piibel“. Inglismaal walmistati esimene „rääkitw piibel“, mis walmistatud prof. Stille süsteemi järgi.

Leibus kujutab traadikera, millele mikrofoni belbud sõnad jätawad jälje. Kui traadikera wändata tagasi, wõib kuulda fiseräägitund sõnu.

Teiste sõnadega: grammofooniplaati asendab traat, mis nõuab palju wähem ruumi kui plaat.

Esimene rääkitw raamat on — wana testament, mis mahub kergelt taskusse.

Väljaandja: Eesti Usklikkude Noorte C. E. liit.

Vastutav toimetaja: P. Sink. Toimetuse aadress: Tallinn, Villardi t. nr. 7—1.

2600

Usklik noormees palub aineliselt toetada.

Olen raskest seijuforras, õnnetuise läbi taotasin ühe filma, 60% filmanägemist kustus. Sed-wennad, tundke kaasa mulle ja õhwerdage, kui wähegi wõimalik. Anded palun saata: Wõhnja p.-ag., Kadrina, K. Piilow.

Teen iga-
luguseid

kellasepatõid.

Tellimised palun ära anda: Tallinnas, Willardi tänaw nr. 3—10 (hoowis).

Terwitades w. G. Henny.

Usklik
hambaarst

pr. M. Sacharias.

Vastuwõtmine 11—1 ja 4—6.

Lai t. 7—3.